

WNK. III. 1610.5. 2018. RCh

SZEf
OBRONY CYWILNEJ KRAJU

Rxp 445 PA

Warszawa, 05 marca 2018 r.

WB2M
p. dep. J. Wójcicki
12 03 18
Egz. nr. 1

BKSW - I - 092/24 - 9/17/18

Stamp: Szefowa Obrony Cywilnej Kraju, Warszawa, 12.03.2018, WOTEGO-S-10216, WYSTAPIENIE POKONTROLNE

P. Uic. O II
2018 III 13

z kontroli w trybie zwykłym, prowadzonej w terminie od 28 grudnia 2017 r. do 28 lutego 2018 r. w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim, 85-950 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 3 (zwanej dalej urzędem wojewódzkim lub K-P UW), na temat: „Przygotowanie formacji obrony cywilnej i ratowników do prowadzenia działań ratowniczych”.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 17 ustawy z 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r., poz.827 z późn. zm.), w związku z § 1 i § 2 pkt 11 Rozporządzenia Rady Ministrów z 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. nr 96, poz.850) oraz art. 6 ust. 3 i art. 16 ust. 1, 2, 3 i 4 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz.1092).

W okresie czasu objętym kontrolą Wojewodą Kujawsko-Pomorskim, Szefem Obrony Cywilnej Województwa z siedzibą w Bydgoszczy byli:

- 1) od 14 grudnia 2010 r. do 8 grudnia 2015 r. Pani Ewa Mes,
- 2) w dniu 9 grudnia 2015 r. na stanowisko Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa Obrony Cywilnej Województwa powołany został Pan Mikołaj Bogdanowicz – nadał.

Czynności kontrolne w siedzibie podmiotu kontrolowanego w dniach 15 - 19 stycznia 2018 r. przeprowadził zespół kontrolerów wyznaczony przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju, zgodnie z Programem kontroli z 22 grudnia 2017 r., zatwierdzonym przez Dyrektora Biura Kontroli, Skarg i Wniosków Komendy Głównej PSP (znak sprawy BKSW-I-092/24-2/17).

Do składu Zespołu kontrolnego Szef Obrony Cywilnej Kraju wyznaczył następujące osoby:

- mgr inż. Dariusz Romanowski, Główny Specjalista Wydziału Kontroli w Biurze Kontroli, Skarg i Wniosków Komendy Głównej PSP – Kierownik Zespołu

Stamp: Dowód akta kontroli, str. 20 - 30 - Program kontroli Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Wydział Biura Kontroli, Skarg i Wniosków Komendy Głównej PSP, Bydgoszcz, 13.03.2018, WOTEGO-S-10218

KANCELARIA OGOLNA

1 z 50

kontrolnego, upoważnienie nr 49/2017 z 30 grudnia 2017 r.², znak sprawy BKS^W-I-092/24-5/17,

- mgr inż. Bogusław Kosiacki, Główny Specjalista Wydziału Kontroli w Biurze Kontroli, Skarg i Wniosków Komendy Głównej PSP, upoważnienie nr 50/2017 z 30 grudnia 2017 r.³, znak sprawy BKS^W-I-092/24-6/17.

Kontrolujący złożyli Szefowi Obrony Cywilnej Kraju stosowne oświadczenia o nie istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z toku przedmiotowej kontroli⁴.

Czynnościami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 października 2017 r. oraz działania podejmowane przed i po wskazanym okresie, które miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli, w zakresie:

1. Koordynowania przygotowań i realizacji przedsięwzięć OC na terenie województwa.
2. Planowania i sposobu realizacji przedsięwzięć szkoleniowych dla formacji OC powołanych na terenie województwa. Sprawowania nadzoru nad realizacją przedsięwzięć szkoleniowych.
3. Stanu zabezpieczenia materiałowo-sprzętowego utworzonych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego formacji obrony cywilnej.
4. Organizacji systemu ostrzegania i alarmowania ludności.

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych zastosowano techniki polegające na badaniu dokumentów oraz przyjmowaniu wyjaśnień i oświadczeń. Przebadano dokumenty z reprezentatywnej próby zbioru dokumentów źródłowych Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego będących w zakresie tematycznym przeprowadzanej kontroli.

Badania przeprowadzono przy zastosowaniu kryteriów kontroli: legalności, rzetelności i efektywności.

Celem kontroli była ocena działań Szefa Obrony Cywilnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego mających na celu przygotowanie organów i formacji OC oraz ratowników na terenie województwa do realizacji zadań obrony cywilnej.

Ustalenia zawarte w poniższym dokumencie oparto o analizę przedłożonych do kontroli dokumentów w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim, materiałów własnych Biura do Spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej oraz Biura Kontroli, Skarg i Wniosków KG PSP, jak również uzyskanych odpowiedzi i wyjaśnień pisemnych od pracowników Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy i pracowników kontrolowanych jednostek samorządu terytorialnego⁵.

² Dowód akta kontroli, str. 11-12 - Upoważnienie nr 49/2017 z 30.12.2017 r., znak sprawy BKS^W-I-092/24-5/17.

³ Dowód akta kontroli, str. 13-14 - Upoważnienie nr 50/2017 z 30.12.2017 r., znak sprawy BKS^W-I-092/24-6/17.

⁴ Dowód akta kontroli, str. 9-10 - Oświadczenia o nie istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie z przedmiotowej kontroli zgodnie z art. 19 ust. 4 *Ustawy o kontroli w administracji państwowej*, znak sprawy BKS^W-I-092/24-3 do 4/17 w załączeniu do akt kontroli.

⁵ Dowód akta kontroli, str. 9-1950 - Całość dokumentacji zawarta w wykazie akt kontroli K-P UW.

Ustalenia kontrolne.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim, Zespół kontrolny Szefa Obrony Cywilnej Kraju zapoznał się z bieżącą realizacją zadań dotyczących obrony cywilnej oraz dokonał analizy udostępnionej dokumentacji w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej, powierzonych Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu, Szefowi Obrony Cywilnej Województwa (zwanego dalej Szefem OCW). Czynności te przeprowadzono m.in. w oparciu o przedłożoną dokumentację i informacje uzyskane w piśmie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego do Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 9 stycznia 2018 r.⁶ (znak sprawy WBZK.II.644.5.17.2017.PR - pismo wywołujące BKSU-I-092/24-1/17 z 15 listopada 2017 r.⁷). W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych na terenie kontrolowanego województwa Zespół kontrolny Szefa OCK wizytował wytypowane Starostwa Powiatowe w Tucholi i Inowrocławiu, Urząd Miasta Bydgoszczy i Urząd Gminy i Miasta w Janikowie. Na terenie tych powiatów, miast i gmin dokonano przeglądu losowo pobranej dokumentacji obrony cywilnej oraz oględzin magazynów sprzętu obrony cywilnej, gdzie metodą losową wytypowano materiały i sprzęt OC, którego stan ilościowy porównano ze stanem ewidencyjnym. Ponadto, sprawdzono zabezpieczenie magazynów i stan techniczny przechowywanego w nich sprzętu i materiałów.

Podczas przeprowadzonych czynności kontrolnych również przeanalizowano i zbadano dokumentację i materiały robocze Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego K-P UW (zwanego dalej WBiZK), związane z przedmiotem kontroli, przedłożone kontrolującym w siedzibie kontrolowanego.

Na dzień rozpoczęcia kontroli, do realizacji zadań obrony cywilnej w Województwie Kujawsko-Pomorskim zgodnie z zapisami § 6.1 i § 8.1 Statutu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy⁸ (zatwierdzonym w dniu 18 sierpnia 2016 r.), powołano Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, którym zarządzał Dyrektor WBiZK Jakub Wawrzyniak. W § 8.1 ww. Statutu sprecyzowano podstawowe zadania wyznaczone do realizacji przez ten Wydział. Z informacji uzyskanych od Dyrektora WBiZK K-P UW wynika, że w latach poprzednich, powyższa problematyka była uregulowana poprzez wydane wcześniejsze akty prawne obowiązujące w tym czasie na terenie województwa.

Zgodnie z zapisami Statutu i Regulaminu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewoda Kujawsko-Pomorski posiadał w zakresie działania realizację zadań z zakresu Szefa Obrony Cywilnej Województwa.

Zadania dotyczące obrony cywilnej realizował Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego K-P UW m.in. na podstawie:

- Statutu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 233/16 Wojewody Kujawsko-

⁶ Dowód akta kontroli, str. 31-52 - Pismo Wojewody Kujawsko-Pomorskiego do Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 9.01.2018r.

⁷ Dowód akta kontroli, str. 16-19 - Pismo Szefa OCK do Wojewody Opolskiego z dnia 15.11.2017 r.

⁸ Dowód akta kontroli, str. 69-79 - Statutu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

- Pomorskiego z dnia 24 maja 2016 r. w sprawie nadania Statutu Kujawsko-Pomorskiemu Urzędowi Wojewódzkiego w Bydgoszczy⁹,
- Regulaminu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2017r. (po zmianach wprowadzonych wcześniejszymi zarządzeniami Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzonych w celu usprawnienia i uregulowania zapisów ww. Regulaminu K-P UW⁹). Zakres działania WBZK w szczególności dotyczący zadań obrony cywilnej zawarto w § 19 w pkt. 2 dotyczącym działów administracji rządowej sprawy wewnętrzne oraz administracja publiczna (ppkt. 23 do ppkt. 43),
 - Zakresu działania Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, zatwierdzonego przez Dyrektora Generalną K-P UW, który określał organizację wewnętrzną Wydziału, jego strukturę, szczegółowe zadania należące do kompetencji Dyrektora i Z-cy Dyrektora oraz podległych im oddziałów. W rozdziale II – Organizacja wewnętrzna Wydziału w § 2.1 ppkt 1, 2, 6 i 8 wskazano osoby funkcyjne odpowiedzialne za realizację zadań obrony cywilnej oraz Oddział Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej (zwany dalej OSOIOC) i Oddział do Spraw Organizacji, Zabezpieczenia Logistycznego i Współpracy (zwany dalej OSOZLIW), mające w swoich kompetencjach zadania obrony cywilnej. W rozdziale IV ww. zakresu w § 4.6 ppkt 24 do 48 i w § 4.10 ppkt 20, 21 i 25 wyszczególniono podstawowe zadania do realizacji przez ww. oddziały OSOIOC i OSOZLIW oraz w § 4.7 i § 4.11 zadania ciążące na osobach funkcyjnych, kierownikach tych oddziałów.

W Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, zadania obrony cywilnej realizował bezpośrednio i przede wszystkim Oddział Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej¹⁰.

W okresie objętym nn. kontrolą, Dyrektor WBZK K-P UW posiadał aktualne upoważnienia do załatwiania i podpisywania w imieniu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego spraw należących do statutowego i regulaminowego zakresu działań Wydziału, tj. podpisywania pism, decyzji administracyjnych, umów, postanowień, zaświadczeń, porozumień, jak również realizował i nadzorował w imieniu Szefa Obrony Cywilnej Województwa zadania z zakresu OC.

1. Koordynowanie przygotowań i realizacja przedsięwzięć OC na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w zakresie:

1.1 Wprowadzania i stosowania uregulowań prawno-organizacyjnych zapewniających właściwy nadzór nad realizacją zadań OC na terenie województwa.

W ramach kierowania i koordynowania przygotowań i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej wymienionych w art. 17 ust. 7 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz. U. z 2015 r. poz. 827 z późn. zm.)

⁹ Dowód akta kontroli, str. 80-89 - Regulamin Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

¹⁰ Dowód akta kontroli, str. 90-129 – Zakres działania WBZK K-P UW.

urzędujący w latach 2015-2017 wojewodowie, wydawali Zarządzenia i Wytyczne Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa OC Województwa do działalności w dziedzinie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego w województwie kujawsko-pomorskim. W wytycznych Szefa OCW ujmowano zadania wskazane przez Szefa OCK do realizacji w latach 2015-2017, uzupełniając je zadaniami własnymi.

Kierowanie i koordynowanie zadań z zakresu obrony cywilnej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, Szefa Obrony Cywilnej Województwa na terenie województwa było realizowane na podstawie:

- 1) Zarządzenia Nr 21/2012 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 31 stycznia 2012 roku w sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej województwa, powiatów i gmin;
- 2) Zarządzenia Nr 31/2013 - Wojewody Kujawsko-Pomorskiego - Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie opracowania Powiatowych Planów Ewakuacji na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny (Ewakuacja III stopnia);
- 3) Zarządzenia Nr 53/2014 - Wojewody Kujawsko-Pomorskiego - Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania planu obrony cywilnej województwa;
- 4) Zarządzenia nr 25/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 lutego 2017r. w sprawie organizacji systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach;
- 5) Zarządzenia nr 143/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 01 czerwca 2017 roku w sprawie organizowania systemu wykrywania i alarmowania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;
- 6) Wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 3 lutego 2017 roku w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej w województwie kujawsko-pomorskim;
- 7) Wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 30 grudnia 2014 roku do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2015 roku;
- 8) Wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 30 grudnia 2015 roku do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 roku;
- 9) Wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 4 listopada 2016 roku do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 roku;
- 10) Planów działania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w zakresie zarządzania i reagowania kryzysowego oraz ochrony ludności na lata 2015, 2016 i 2017;
- 11) Harmonogramu szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego z lat 2015, 2016 i 2017.

Powyższe dokumenty przedstawiały zadania do wykonania w zakresie obrony cywilnej dla Szefów OC na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i były

podstawą do przeprowadzania uzgodnień powiatowych planów działania, harmonogramów szkoleń i ćwiczeń oraz realizacji zadań OC z nich wynikających.

Do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego K-P UW wpływały informacje z realizacji zadań obrony cywilnej i ochrony ludności w poszczególnych powiatach.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Szef Obrony Cywilnej Województwa nie uzgadniał „Planów działania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w zakresie zarządzania i reagowania kryzysowego oraz ochrony ludności” z Szefem Obrony Cywilnej Kraju, co nakazane miał robić zgodnie z § 2 pkt 3 i § 5 ust 1 i 2 rozporządzenia rady ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. *w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw...*. W świetle obowiązujących przepisów uznano to za uchybienie. Od roku 2018 powyższy dokument jest uzgadniany.

Zespół kontrolny Szefa OCK stwierdził, że w ramach koordynacji zadań OC w województwie utrzymywany był stały kontakt służbowy z pracownikami realizującymi zadania obrony cywilnej w powiatach i gminach oraz że przeprowadzano narady szkoleniowe poświęcone problematyce ochrony ludności. Tematyka poświęcona zadaniom obrony cywilnej omawiana była również w trakcie szkoleń i narad obronnych z udziałem pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

W świetle przeanalizowanej dokumentacji i udostępnionych materiałów, pomimo stwierdzonego uchybienia pozytywnie oceniono sposób wprowadzania i stosowania uregulowań prawno-organizacyjnych zapewniających realizację zadań OC na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

1.2. Formy i sposobu sprawowania nadzoru nad działalnością struktur i organów OC województwa.

Z analizy dokumentów przedstawionych do kontroli⁶ dotyczących realizacji zadań obrony cywilnej w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015 - 2017 wynika, że Szef Obrony Cywilnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego realizował ciążące na nim zadania oraz sprawował nadzór nad działalnością struktur OC m.in. poprzez:

- 1) wydawanie zarządzeń i wytycznych dotyczących realizacji zadań obrony cywilnej,
- 2) określanie w Planie działania w zakresie obrony cywilnej Szefa Obrony Cywilnej Województwa zadań obrony cywilnej dla jednostek samorządowych,
- 3) aktualizowanie Wojewódzkiego Planu Obrony Cywilnej,
- 4) nadzór nad procesem uzgadniania powiatowych planów obrony cywilnej,
- 5) wdrażanie Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z marca 2014 r. *w sprawie normatywów w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie ...*,
- 6) doposażanie wojewódzkich formacji obrony cywilnej w sprzęt i umundurowanie w miarę posiadanych środków finansowych,

- 7) prowadzenie legalizacji sprzętu obrony cywilnej na terenie województwa,
- 8) ustalanie stanów magazynowych,
- 9) regulacje w sprawie organizacji szkoleń dla formacji OC oraz nadzór nad szkoleniami z zakresu OC,
- 10) uczestnictwo przedstawicieli Szefa Obrony Cywilnej Województwa w ćwiczeniach z zakresu obronności,
- 11) prowadzenie ćwiczeń i szkoleń z zakresu obrony cywilnej,
- 12) współpracę z regionalnymi nadawcami TV i radia w sprawie podejmowania działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom poprzez informowanie ludności na antenach mediów o sytuacjach zagrożenia i kryzysowych,
- 13) opracowywanie i uzgodnienie Programu Doskonalenia Obrony Cywilnej,
- 14) prowadzenie nadzoru nad wojewódzkim systemem łączności radiowej,
- 15) przeprowadzanie szkoleń dla komórek organizacyjnych właściwych ds. zarządzania kryzysowego starostw powiatowych i urzędów miast na prawach powiatu, w zakresie: obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i spraw obronnych,
- 16) planowanie i prowadzenie kontroli obejmujących swoim zakresem obszary obrony cywilnej,
- 17) ciągłe monitorowanie bezpieczeństwa ludności na terenie województwa,
- 18) organizowanie „Konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży”.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Szef Obrony Cywilnej nadzorując realizację zadań obrony cywilnej w okresie objętym kontrolą, co roku informował Szefa Obrony Cywilnej Kraju o stanie realizacji zadań w tym zakresie, przesyłając mu dokument „Realizacja wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju do działalności w dziedzinie obrony cywilnej w roku... w Województwie Kujawsko-Pomorskim”.

Zadania z zakresu OC w województwie kujawsko-pomorskim, realizowano m.in. w oparciu o uzgodniony w dniu 14 grudnia 2016 r. przez Szefa OCK i Ministra Spraw Wewnętrznych w dniu 20 grudnia 2016 r. Program Doskonalenia Obrony Cywilnej na lata 2017-2026¹⁹.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia wynikające z analizy dokumentów i materiałów udostępnionych w trakcie kontroli, formę i sposób sprawowania nadzoru nad działalnością struktur i organów OC w województwie kujawsko-pomorskim oceniono pozytywnie.

1.3. Kontroli realizacji zadań Obrony Cywilnej w latach 2015-2017.

Zespół kontrolny Szefa Obrony Cywilnej Kraju w trakcie czynności kontrolnych stwierdził, że Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Szef Obrony Cywilnej Województwa w okresie objętym kontrolą, przeprowadzał kontrole z zakresu przypisanych mu zadań obrony cywilnej, których tematyka i zakresy były ujmowane w rocznych Planach Działalności Kontrolnej Wojewody Kujawsko-Pomorskiego¹¹, zatwierdzanych przez właściwego w danym okresie czasu wojewodę.

¹¹ Dowód akta kontroli, str. 279-295 – Plany działalności kontrolnej wojewody za lata 2015-2017.

Na podstawie zapisu § 4 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r., Szef Obrony Cywilnej Województwa był zobowiązany i uprawniony do kontrolowania szefów obrony cywilnej powiatów w zakresie przygotowań i realizacji przedsięwzięć zadań obrony cywilnej.

Kontrole z zakresu obrony cywilnej prowadzone były w oparciu m.in. o:

- 1) Regulamin kontroli wykonywania zadań obronnych zarządzanej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, wprowadzonego zarządzeniem nr 14/08 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 stycznia 2008 r. w sprawie *ustalenia i wprowadzenia regulaminu kontroli wykonywania zadań obronnych*¹²...,
- 2) Zarządzenie nr 14/09 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniające Regulamin w sprawie wykonywania zadań obronnych zarządzanej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.
- 3) Przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej i inne wewnętrzne ustalenia, zarządzenia i regulaminy.
- 4) Ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

W opracowywanych programach kontroli do prowadzonych czynności kontrolnych z zakresu obrony cywilnej nie uwzględniono zapisów Regulaminu kontroli realizowanych przez Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, wprowadzonego zarządzeniem nr 12a/2012 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 stycznia 2012 r., w sprawie *przeprowadzenia regulaminu kontroli realizowanych przez...*

W latach 2015-2017 pracownicy WBZK, zgodnie z Planem kontroli na dany rok kalendarzowy, na podstawie imiennych upoważnień wydanych przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, przeprowadzali kontrole problemowe z zakresu wykonywania zadań obronnych i obrony cywilnej¹³. Kontrolą w tym okresie objęto:

a) w roku 2015¹⁴:

1. Powiat Włocławski, w tym:
 - 1) Starostwo Powiatowe we Włocławku,
 - 2) Urząd Miasta Włocławek,
 - 3) Urząd Gminy w Fabiankach,
 - 4) Urząd Miasta w Kowalu,
 - 5) Urząd Miasta w Brześciu Kujawskim,
2. Powiat Chełmiński, w tym:
 - 1) Starostwo Powiatowe w Chełmnie,
 - 2) Urząd Miasta Chełmno,
 - 3) Urząd Gminy w Lisewie,
 - 4) Urząd Gminy w Papowie Biskupim,
 - 5) Urząd Gminy w Unisławiu,
3. Powiat Golubsko-Dobrzyński (kontrola przeniesiona na rok 2017)

¹² Dowód akta kontroli, str. 227-278 - Zarządzenia Wojewody w sprawie przeprowadzania kontroli 2015-2017.

¹³ Dowód akta kontroli, str. 298-642 - kontrole planowane, przeprowadzone z zakresu OC w latach 2016 - 2017 przez WBZK.

¹⁴ Dowód akta kontroli, str. 678-642.

4. Powiat Mogileński, w tym:
 - 1) Urząd Gminy w Dąbrowie,
 5. Powiat Sępoleński, w tym:
 - 1) Starostwo Powiatowe w Sępólnie,
 - 2) Urząd miejski w Sępólnie Krajeńskim,
 - 3) Urząd Miejski w kamieniu Krajeńskim,
 - 4) Urząd Miejski w Więcborku
 6. Aerokluby – Lotnicze Formacje Obrony Cywilnej:
 - 1) Aeroklub Bydgoski,
 - 2) Aeroklub Pomorski,
 - 3) Aeroklub Włocławski.
- b) w roku 2016¹⁵.
1. Powiat Tucholski, w tym:
 - 1) Starostwo Powiatowe w Tucholi,
 - 2) Urząd Miejski w Tucholi,
 - 3) Urząd Gminy w Lubiewie,
 - 4) Urząd Gminy w Kęsowie,
 - 5) Urząd Gminy w Cękynie,
 2. Powiat Rypiński, w tym:
 - 1) Starostwo powiatowe w Rypinie,
 - 2) Urząd Miasta w Rypinie,
 - 3) Urząd Gminy w Wąpielsku,
 - 4) Urząd Gminy Brzuze,
 3. Powiat Radziejowski, w tym:
 - 1) Starostwo Powiatowe w Radziejowie,
 - 2) Urząd Miasta w Radziejowie,
 - 3) Urząd Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim,
 - 4) Urząd Gminy w Osiecinach,
 - 5) Urząd Gminy w Topólcu,
 4. Powiat Nakielski, w tym:
 - 1) Starostwo Powiatowe w Nakle n. Notecią,
 - 2) Urząd Miasta i Gminy w Nakle n. Notecią,
 - 3) Urząd Miasta i Gminy w Mroczy,
 - 4) Urząd Miejski w Szubinie,
 - 5) Urząd Miejski w Kocni,
 5. Powiat Chełmiński, w tym:
 - 1) Urząd Gminy w Unistawiu,
 6. Powiat Grudziądzki, w tym:
 - 1) Starostwo Powiatowe w Grudziądzu,
 - 2) Urząd Miasta w Grudziądzu,
 - 3) Urząd Miasta i Gminy w Łasinie,
 - 4) Urząd Gminy w Świeciu n. Osą,
 - 5) Urząd Gminy w Grucie,

¹⁵ Dowód akta kontroli, str. 447-577.

7. Aerokluby – Lotnicze Formacje Obrony Cywilnej:
 - 1) Aeroklub Bydgoski,
 - 2) Aeroklub Pomorski,
 - 3) Aeroklub Włocławski.
 8. Inspekcje i Straże Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bydgoszczy.
- c) w roku 2017¹⁶:
1. Powiat Golubsko-Dobrzyński, w tym:
 - 1) Starostwo powiatowe w Golubiu-Dobrzyniu,
 - 2) Urząd Miasta w Golubiu-Dobrzyniu,
 - 3) Urząd Gminy w Cięchocinie,
 - 4) Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim,
 2. Powiat Świecki
 - 1) Starostwo Powiatowe w Świeciu,
 - 2) Urząd Gminy w Bukowcu,
 - 3) Urząd Gminy w Pruszczu,
 - 4) Urząd Gminy Nowe,
 - 5) Urząd Gminy Warlubie,
 - 6) Urząd Gminy Osie,
 3. Powiat Inowrocławski
 - 1) Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu,
 - 2) Urząd Gminy w Dąbrowie Biskupiej,
 - 3) Urząd Miejski w Gniewkowie,
 - 4) Urząd Gminy w Inowrocławiu,
 - 5) Urząd Miejski w Janikowie,
 - 6) Urząd Miejski w Pakości,
 - 7) Urząd Gminy w Złotnikach Kujawskich,
 4. Aerokluby – Lotnicze Formacje Obrony Cywilnej:
 - 1) Aeroklub Bydgoski,
 - 2) Aeroklub Pomorski,
 - 3) Aeroklub Włocławski.

Kontroli podlegały zagadnienia dotyczące realizacji zadań z Planu działania Szefa Obrony Cywilnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego w latach 2015-2017, przebieg ich realizacji oraz koordynowanie działalności w zakresie przygotowań i realizacji zadań OC na obszarze działania szefa obrony cywilnej powiatu i gminy, w tym m.in.:

- sposób opracowania dokumentów planu OC,
- sposób opracowania wytycznych dla podległych oraz nadzorowanych jednostek organizacyjnych, przygotowanie elementów zbiorowej i indywidualnej ochrony ludności, w tym ochrony dóbr kultury,
- planowanie elementów SWA i SWO,
- utrzymanie w stałej sprawności środków łączności i alarmowania. Przeglądy techniczne i konserwacja,

¹⁶ Dowód skła kontroli, str. 296-446.

- planowanie, ewidencja i realizacja przedsięwzięć upowszechniających problematykę ochrony ludności,
- współpraca z ośrodkami masowego przekazu i organizacjami pozarządowymi na rzecz ochrony ludności,
- realizacja szkolenia w zakresie samoobrony,
- stan bazy magazynowej, przeglądy techniczne i dokumentacja magazynowa.

Zespół kontrolny Szefa OCK na podstawie udostępnionej do analizy dokumentacji pokontrolnej, wytworzonej przez Zespół kontrolny Szefa OCW stwierdził jako pozytywny aspekt prowadzenia kontroli z zakresu obrony cywilnej w szerokim zakresie tematycznym z zagadnień OC na obszarze województwa, lecz zauważył również następujące uchybienia:

- 1) W wystawianych upoważnieniach do czynności kontrolnych pominięto:
 - a) podstawy prawne do czynności kontrolnych z zakresu obrony cywilnej,
 - b) w zakresie dotyczącym kontroli pomijano i nie wyszczególniano tematyki z zakresu obrony cywilnej, a zakres czynności kontrolnych obejmował zagadnienia OC,
 - c) nie podawano okresu objętego kontrolą.
- 2) W Programach kontroli nie stosowano mierników pozwalających na precyzyjne i jasne formułowanie ocen z kontroli.
- 3) Wytworzone dokumenty z przeprowadzonych czynności kontrolnych tj. "Protokół z kontroli problemowej" zawierały pobieżne, nie oddające w pełni informacje z zakresu przeprowadzonych czynności kontrolnych.
- 4) Kontrolowane i opisane zagadnienia w treści protokołów nie wskazywały który zespół lub też osoba kontrolowała powyższe zagadnienie, co mogło spowodować w przypadku nieścisłości, uwag i zastrzeżeń utrudnienia na drodze uzgodnień i ustaleń (czynności kontrolne prowadziły cztery podzespoły kontrolne ogółem składające się z 13 osób).
- 5) Wnioski i zalecenia zamieszczane w „Protokołach...” były zamieszczane w sposób nie uporządkowany, chaotyczne oraz nie precyzowały jasnej realizacji wskazanych zaleceń.
- 6) Otrzymywane informacje z jednostek kontrolowanych nie zawsze dawały wyczerpujące i precyzyjne dane o realizowaniu lub też nie zrealizowaniu zaleceń i wniosków postawionych przez Zespoły kontrolne Szefa OCW.
- 7) W Wystąpieniach pokontrolnych z kontroli LFOC nie zamieszczano szczegółowych informacji i ustaleń jakie dokumenty poddano analizie oraz wniosków z tej analizy. Oceny ustalono na podstawie lakonicznych informacji z przeprowadzonych kontroli¹⁷.

¹⁷ Dowód akta kontroli, str. 344-357.

Z poczynionych ustaleń i udostępnionej dokumentacji wynikało, iż kierownik jednostki kontrolowanej, w terminie określonym w protokole z kontroli, bądź wystąpieniu pokontrolnym, składał informację o sposobie wykorzystania wniosków i zaleceń.

Jak wynika z analizy dokumentacji pokontrolnej¹⁸ w imieniu Szefa Obrony Cywilnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego nadzór nad realizacją zaleceń i wniosków pokontrolnych sprawował Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, poprzez pozyskiwanie pisemnych potwierdzeń oraz informacji o stopniu realizacji zaleceń i wniosków kontrolnych od właściwych szefów obrony cywilnej kontrolowanych jednostek samorządowych.

W świetle powyższego, biorąc pod uwagę ustalenia wynikające z przeprowadzonych czynności kontrolnych sposób sprawowania nadzoru nad realizacją zadań obrony cywilnej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, Szefa Obrony Cywilnej Województwa oceniono pozytywnie z uchybieniami.

2. Planowanie i realizacja przedsięwzięć szkoleniowych dla formacji OC powołanych na terenie województwa oraz sprawowanie nadzoru nad realizacją przedsięwzięć szkoleniowych, w zakresie:

2.1. Realizacji szkoleń zgodnie z Wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, iż na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2015 - 2016 realizowano szkolenia z zakresu obrony cywilnej, z wykorzystaniem m.in.: Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 21 kwietnia 2009 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, Wytycznych z 11 stycznia 2016 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz Wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa Obrony Cywilnej Województwa w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej w województwie kujawsko-pomorskim z dnia 30 kwietnia 2013 r. i aktualnie obowiązujących z dnia 3 lutego 2017 r.

Szkolenia dla formacji OC ujmowane były w kalendarzowych planach działania w zakresie planowania, organizacji i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej na lata 2015 - 2017 oraz w corocznych Harmonogramach szkoleń z zakresu obrony cywilnej ...¹⁹. Powyższe dokumenty były m.in. podstawą do przeprowadzania szkoleń i ćwiczeń z zakresu obrony cywilnej. Liczbę osób i formacji obrony cywilnej przeszkolonych w latach 2015-2017 na terenie jednostek administracji samorządowej

¹⁸ Dowód akta kontroli, str. 227-642.

¹⁹ Dowód akta kontroli, str. 686 -716 -- Harmonogramy szkoleń z zakresu OC... za lata 2015-2017.

województwa kujawsko-pomorskiego, przedstawiają poniższe zestawienia tabelaryczne (dane WBIZK K-P UW w Bydgoszczy).

Nazwa formacji	Liczba przeszkolonych FOC w roku 2015		Liczba FOC na terenie województwa roku 2015	
	formacji	osób	formacji	osób
formacja ratownictwa ogólnego	56	625	138	1716
formacja pierwszej pomocy medycznej	1	10	2	21
formacja likwidacji szkaz	13	189	23	313
formacja ratownictwa budowlanego	1	15	2	30
formacja ratownictwa komunalnego	11	80	11	78
formacja ratownictwa energetycznego	0	0	0	0
formacja ochronnych	5	33	8	49
formacja przeciwpożarowych	10	88	16	131
formacja porządkowo-ochronnych	24	137	37	244
formacja łączności	0	0	1	1
formacja zabezpieczenia i zaopatrzenia	1	39	1	39
formacja wykrywania i alarmowania	88	842	171	1813
lotnicza formacja obrony cywilnej	3	18	3	18
formacja ochrony produktów rolnych	0	0	2	22
formacja ochrony produktów żywnościowych	3	36	4	56
formacja ochrony zwierząt i pszczoł	0	0	1	16
formacja ratownictwa chemicznego	3	77	4	70
formacja ratownictwa przeciwpowodziowego	7	70	10	182
formacja budowy i odbudowy awaryjnych ujęć wody	1	10	2	23
WOAET		12		12
WOAL	1	127	1	127
Zespół ratowniczo-probnyk WOAL				1
Wojewódzka formacja ratownictwa medycznego	0	0	0	0
Wojewódzka formacja ratownictwa wodnego	1	0		0

Nazwa formacji	Liczba przeszkolonych FOC w roku 2016		Liczba FOC na terenie województwa roku 2016	
	formacji	osób	formacji	osób
formacja ratownictwa ogólnego	50	577	144	1818
formacja pierwszej pomocy medycznej	2	16	3	29
formacja likwidacji szkaz	13	188	23	323
formacja ratownictwa budowlanego	2	30	2	30
formacja ratownictwa komunalnego	7	59	10	71
formacja ratownictwa energetycznego	0	0	0	0
formacja ochronnych	3	18	8	49
formacja przeciwpożarowych	20	96	26	187
formacja porządkowo-ochronnych	20	132	37	251
formacja łączności	2	8	2	8
formacja zabezpieczenia i zaopatrzenia	1	35	1	39
formacja wykrywania i alarmowania	97	904	171	1804
lotnicza formacja obrony cywilnej	3	18	3	18
formacja ochrony produktów rolnych	0	0	2	22

formacja ochrony produktów żywnościowych	3	35	4	56
formacja ochrony zwierząt i pasz	0	0	1	16
formacja ratownictwa chemicznego	4	85	5	80
formacja ratownictwa przeciwpowodziowego	7	65	12	222
formacja budowy i odbudowy awaryjnych ujęć wody	0	0	1	8
WOADA	1	14	1	14
WOAL	1	127	1	127
Zespół pobierania próbek - WOAL	1	4	1	4
Wojewódzka formacja ratownictwa medycznego	1	20	1	20
Wojewódzka formacja ratownictwa wodnego	1	0	1	50

Nazwa formacji	Liczba przeszkolonych FOC w roku 2017		Liczba FOC na terenie województwa roku 2017	
	formacji	osób	formacji	osób
formacja ratownictwa ogólnego	46	457	130	1645
formacja pierwszej pomocy medycznej	2	18	3	29
formacja likwidacji skażeń	7	97	21	303
formacja ratownictwa budowlanego	0	0	2	25
formacja ratownictwa komunalnego	2	20	10	71
formacja ratownictwa energetycznego	0	0	0	0
formacja ochronnych	1	6	3	51
formacja przedwypadkowych	19	77	25	182
formacja porządkowo-ochronnych	14	93	33	226
formacja łączności	1	5	3	14
formacja zabezpieczenia i zapaszenia	1	12	1	39
formacja wykrywania i alarmowania	89	620	185	1811
lotnicza formacja obrony cywilnej	3	18	3	18
formacja ochrony plodów rolnych	0	0	2	2
formacja ochrony produktów żywnościowych	1	18	4	52
formacja ochrony zwierząt i pasz	0	0	1	16
formacja ratownictwa chemicznego	2	35	4	70
formacja ratownictwa przeciwpowodziowego	8	64	12	222
formacja budowy i odbudowy awaryjnych ujęć wody	0	0	1	8
WOADA	1	14	1	14
WOAL	1	127	1	127
Zespół pobierania próbek - WOAL	1	4	1	4
Wojewódzka formacja ratownictwa medycznego	1	20	1	20
Wojewódzka formacja ratownictwa wodnego	1	0	1	50

Informacje dotyczące ilości szkoleń oraz liczby przeszkolonych formacji i osób z terenu województwa były przekazywane Szefowi OCK w corocznych *Ocenach stanu przygotowań obrony cywilnej w województwie kujawsko-pomorskim...* za lata 2015 - 2017.

Zespół kontrolny Szefa OCK zapoznał się również ze szczegółową dokumentacją dotyczącą szkoleń formacji obrony cywilnej w latach 2015-2017

na terenie powiatów i gmin województwa kujawsko-pomorskiego, przedstawioną bezpośrednio zespołowi kontrolnemu przez Szefów OCP i G²⁰.

Podsumowując powyższe informacje, można stwierdzić iż w latach 2015-2017 przeszkolono następujące ilości formacji i osób:

Lp.	Lata	Ilość przeszkolonych	
		Formacji	Osób
1.	2015	238	2394
2.	2016	239	2432
3.	2017	181	1896

W okresie objętym kontrolą, w celu doskonalenia realizacji zadań obronnych i obrony cywilnej przez administrację publiczną oraz usystematyzowania zasad planowania i realizacji zadań OC, pracownicy WBiZK K-P UW przeprowadzili szkolenie dla pracowników realizujących zadania obronne w urzędach administracji zespolonej i gmin oraz dla szefów komórek organizacyjnych właściwych ds. obronnych, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej starostw powiatowych i miast na prawach powiatu. Problematyka zagadnień obrony cywilnej i ochrony ludności była włączana do tematyki przedsięwzięć szkoleniowych dotyczących spraw obronnych. Zespołowi kontrolnemu przedstawiono do wglądu dokumentację wskazującą na realizację tych zadań, w postaci: pism przewodnich informujących o szkoleniach, tematycznych planów szkolenia, programów szkoleń oraz list obecności przedstawicieli z poszczególnych urzędów.

Szkolenia obejmowały następującą tematykę:

- 1) ochrony ludności i obrony cywilnej w systemie obronnym państwa,
- 2) założeń i funkcjonowania SWA i SWO na wypadek zagrożenia,
- 3) upowszechniania i realizacji przedsięwzięć z zakresu powszechnej samoobrony ludności,
- 4) zasad ewakuacji,
- 5) międzynarodowego prawa humanitarnego,
- 6) szkolenia z zasad prognozowania skażeń wg metodyki ATP-45.

Dokumentację z zakresu tematycznego, materiały oraz listy obecności na tych szkoleniach załączono do akt kontroli.²¹

Z informacji uzyskanych od pracowników WBiZK K-P UW wynikało, że formacje OC utworzone w jednostkach samorządowych prowadzą własne przedsięwzięcia szkoleniowe i ćwiczenia. Szczegóły dotyczące ćwiczeń i szkoleń, ich ilości i tematyki obrazowane były każdorazowo w „Ocenie Stanu przygotowań OC w województwie” corocznie przesyłanej do Szefa Obrony Cywilnej Kraju oraz dokumentacji udostępnionej Zespołowi kontrolnemu Szefa OCK. Należy nadmienić, iż osoby funkcyjne i pracownicy WBiZK K-P UW wielokrotnie uczestniczyli w przedsięwzięciach szkoleniowych organizowanych przez Szefa OCK, jednocześnie nadzorując i biorąc czynny udział w szkoleniach z zakresu obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego organizowanych przez szefów obrony cywilnej powiatów i gmin.

²⁰ Dowód akta kontroli, str. 1116 – 1527.

²¹ Dowód akta kontroli, str. 717-769 - Materiały dot. szkoleń obrony cywilnej.

Szkolenia doskonalące formacji obrony cywilnej wchodzących w skład SWA i SWO odbywały się w ramach organizowanych treningów z elementów SWA.

W latach 2015-2017 na szkolenie i powszechną samoobronę w województwie kujawsko-pomorskim, wydatkowano następujące środki finansowe:

Lp.	Przedsięwzięcia	Wydatki w latach 2015 -- 2017 (w tys. zł)		
		2015	2016	2017
1.	Samoobrona ludności	595,1	648,8	872,1
2.	Szkolenia	62,3	88,5	76,1
RAZEM w danym roku wydatkowano		657,4	735,3	948,2

Podsumowując, można stwierdzić, że w latach 2015-2017 r. na szczeblu województwa kujawsko-pomorskiego, organizowano szkolenia z zakresu spraw obronnych, zarządzania kryzysowego i ochrony ludności łącząc je z elementami zagadnień z obrony cywilnej. Szkolenia te obejmowały starostów, prezydentów miast, burmistrzów, wójtów oraz pracowników zatrudnionych na stanowiskach związanych z prowadzeniem spraw obrony cywilnej w urzędach administracji szczebla powiatowego i gminnego, co poświadcza powstała i zgromadzona dokumentacja.

2.2. Organizowania ćwiczeń struktur i organów OC w celu weryfikacji procedur oraz zasad postępowania na wypadek zagrożeń, wynikających z dokumentów planistycznych, zgodnie z Wytocznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 23 listopada 2012 r. w sprawie organizowania ćwiczeń obrony cywilnej oraz poradnikiem metodycznym przygotowania i prowadzenia ćwiczeń obrony cywilnej.

Zgodnie z Planem szkolenia obronnego w Województwie Kujawsko-Pomorskim na rok 2017 oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 listopada 2015r. w sprawie szkolenia obronnego w dniach 23-25 października 2015 r. odbyło się kompleksowe wojewódzkie ćwiczenie obronne z elementami obrony cywilnej pk. „Wisła”. Tematem ćwiczeń było „Zgrywanie elementów systemu kierowania Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz doskonalenie współdziałania między jednostkami organizacyjnymi województwa w warunkach zagrożenia państwa.” Powyższe ćwiczenia odbyły się w oparciu o Zarządzenia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego: nr 73/2017 z dnia 13 kwietnia 2017r. w sprawie przygotowania wojewódzkiego kompleksowego ćwiczenia obronnego..., nr 296/2017 z dnia 21 września 2017 r. oraz Planu przeprowadzenia kompleksowego wojewódzkiego ćwiczenia obronnego pk. „Wisła-17”²². Zakres ćwiczenia obronnego z elementami obrony cywilnej obejmował sprawdzenie współdziałania jednostek samorządu

²² Dowód akta kontroli, str. 656 - 686 - dokumentacja ćwiczenia „Wisła - 17”.

terytorialnego oraz elementów pozamilitarnych struktur obronnych województwa w zakresie planowania, organizacji i realizacji zadań. Zorganizowano 4 epizody praktyczne w tym 2 z użyciem Sił Zbrojnych. Jednym z elementów obrony cywilnej w ramach praktycznych ćwiczeń było sprawdzenie współdziałania Wojewódzkiej Formacji Obrony Cywilnej Ratownictwa Medycznego (WFOCRM) z innymi podmiotami ratunkowymi. Do oceny zakresu zagrożenia uruchomiono Wojewódzką Lotniczą Formację Obrony Cywilnej z Aeroklubu Pomorskiego w Toruniu.

Kolejnym praktycznym epizodem z udziałem jednostek organizacyjnych obrony cywilnej było przemieszczenie Urzędu Gminy w Gostycynie na zapasowe miejsce pracy. W ćwiczeniu tym, uczestniczyła Drużyna Porządkowo-Ochronna OC. W całości działań brały również udział Drużyny Wykrywania i Alarmowania, które wykonywały zadania z zakresu ochrony ludności. W trakcie ćwiczeń doskonalono wykorzystanie Systemu Wykrywania i Alarmowania oraz Systemu Wczesnego Ostrzegania.

Na bazie tych ćwiczeń nasunęły się następujące wnioski uczestników ćwiczenia:

- 1) brak wspólnego systemu łączności pomiędzy systemem militarnym i podmiotami pozamilitarnymi,
- 2) wadliwy system łączności radiowej pomiędzy WCZK i WLFOC,
- 3) konieczne doposażenie FOC RM w sprzęt tlenoterapii i środek transportu,
- 4) wystąpił problem wykorzystania OSP i służb PRM po ogłoszeniu mobilizacji, wskazano na wprowadzenie na szczeblu centralnym przepisów o reklamowaniu,
- 5) brak sposobu i źródeł finansowania ponadplanowych działań w czasie „W”.

2.3. Doskonalenia procesu szkolenia kadr instruktorów OC poprzez organizację szkoleń na instruktorów OC oraz uzupełniania wiedzy w szkoleniach doskonalących dla tej grupy osób.

Na ewidencji²³ województwa kujawsko-pomorskiego widniało 2 Instruktorów OC o specjalności - powszechna samoobrona ludności.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji, stwierdzono, iż posiadali oni Zaświadczenia o nr OC/54/2015/1/3 (ważne do 03.2018 r.) i OC/54/2017/2/1 (ważne do 11.2020r.) wydane przez Szkołę Aspirantów PSP w Krakowie.

Z informacji Kierownika Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej WBiZK K-P UW, wynika iż na terenie województwa obserwuje się słabe zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach na instruktorów obrony cywilnej. Proces pozyskiwania kandydatów na instruktorów OC w województwie kujawsko-pomorskim kierowano przede wszystkim do jednostek administracji samorządowej, co uzależnione było również od posiadanych środków finansowych przez te jednostki.

²³ Dowód akta kontroli, str. 770 - 776 - Ewidencja Instruktorów OC w województwie kujawsko-pomorskim.

2.4. Propagowania wiedzy w obszarze powszechnej samoobrony dot. potencjalnych zagrożeń czasu wojny i pokoju oraz sposobów przeciwdziałania z wykorzystaniem środków masowego przekazu, stron internetowych, ulotek i publikacji oraz organizację pogadarek i szkoleń.

Propagowanie wiedzy w obszarze powszechnej samoobrony w województwie kujawsko-pomorskim prowadzono poprzez:

- 1) formy edukacji społeczeństwa w zakresie powszechnej samoobrony realizowane w gminach i powiatach takie jak: wiejskie zebrania; pogadanki w szkołach; zebrania wspólnot mieszkaniowych; szkolenia w zakładach pracy,
- 2) rozpowszechnianie ulotek, broszur, folderów, plakatów, gazetek ściennych nt.: zagrożeń czasu pokoju i wojny oraz zasad zachowania się po ich wystąpieniu, postępowania po ogłoszeniu sygnałów alarmowych, przygotowania do ochrony lokali, budynków mieszkalnych, żywności, wody itp.,
- 3) umieszczanie tablic informacyjnych w miejscach publicznych,
- 4) funkcjonowanie lokalnych stacji telewizyjnych i rozgłośni radiowych, emitujących programy edukacyjne,
- 5) wykorzystanie stron internetowych urzędów oraz portali społecznościowych,
- 6) imprezy o charakterze masowym, tematyczne konkursy i zawody dla dzieci i młodzieży,
- 7) nauczanie postępowania w przypadkach zagrożeń oraz udzielania pomocy poszkodowanym,
- 8) utrzymywanie w należytym stanie technicznym sprzętu i środków ochrony ludności.

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono rodzaje przedsięwzięć oraz formy szkoleń z jakich korzystano podczas przekazywania wiedzy z zakresu samoobrony na terenie całego województwa kujawsko-pomorskiego, w latach 2015 - 2017 (dane WBiZK K-P UW).

Szkolenia z zakresu powszechnej samoobrony w roku 2015.

Rodzaj przedsięwzięć	Forma szkolenia	Liczba przedsięwzięć	Liczba osób	Liczba godzin szkolenia
Zorganizowane	Szkolenia stacjonarne w zakładzie pracy	360	11968	954
	Szkolenia stacjonarne w miejscu zamieszkania	191	7790	181
	Konkursy	108	3474	
	Cwiczenia -- obserwatorzy	215	49151	
	Zawody	32	2352	70
	Pogadanki w zakładach pracy	18	1491	46
	Pogadanki w miejscu zamieszkania	158	6122	124
	Inne	274	19751	1602

Rodzaj przedsięwzięć	Forma	Liczba przedsięwzięć	Nakład
Informacyjno-wydawnicze	Ulotki	18	10078
	Broszury	4	820
	Folder	0	0
	Wystawy	11	0
	Plakat/Obwieszczenia	12	472
	Gazetki ścienna	95	40
	Tablice informacyjne	328	228
	Inne	220	14300
Internet	Strona internetowa *	108	

Szkolenia z zakresu powszechnej samoobrony w roku 2016.

Województwo opolskie

Rodzaj przedsięwzięć	Forma szkolenia	Liczba przedsięwzięć	Liczba osób	Liczba godzin szkolenia
Zorganizowane	Szkolenia stacjonarne w zakładzie pracy	285	12448	878
	Szkolenia stacjonarne w miejscu zamieszkania	134	7634	144
	Konkursy	182	4648	
	Cwiczenia – obserwatorzy	218	44251	
	Zawody	31	2847	13
	Pogadanki w zakładach pracy	21	541	52
	Pogadanki w miejscu zamieszkania	101	4758	77
	Inne	233	19224	4192

Rodzaj przedsięwzięć	Forma	Liczba przedsięwzięć	Nakład
Informacyjno-wydawnicze	Ulotki	16	5940
	Broszury	1	2100
	Folder	0	0
	Wystawy	18	0
	Plakat/Obwieszczenia	13	695
	Gazetki ścienna	159	60
	Tablice informacyjne	437	248
	Inne	170	38305
Internet	Strona internetowa	120	

Szkolenia z zakresu powszechnej samoobrony w roku 2017.

Województwo opolskie

Rodzaj przedsięwzięć	Forma szkolenia	Liczba przedsięwzięć	Liczba osób	Liczba godzin szkolenia
Zorganizowane	Szkolenia stacjonarne w zakładzie pracy	219	8911	608
	Szkolenia stacjonarne w miejscu zamieszkania	113	3358	121
	Konkursy	102	2888	
	Cwiczenia – obserwatorzy	57	6224	
	Zawody	23	2120	95
	Pogadanki w zakładach pracy	67	1661	86
	Pogadanki w miejscu zamieszkania	171	8753	139
	Inne	102	12431	1957

Rodzaj przedsięwzięć	Forma	Liczba przedsięwzięć	Nakład
Informacyjno-wydawnicze	Ulotki,	16	2612
	Broszury,	1	400
	Folder,	0	0
	Wystawy,	13	0
	Plakat/Obwieszczenia,	12	279
	Gazetki ścienne,	50	20
	Tablice informacyjne,	277	127
	Inne	152	13558
Internet	Strona internetowa	110	

Na bazie przedstawionych dokumentów stwierdzono, że w ramach przeprowadzonych szkoleń z zakresu obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego, dokonywano omówienia problematyki związanej z zagrożeniami czasu pokoju i wojny oraz ogólnej oceny stanu obrony cywilnej. Ludność w zakresie powszechnej samoobrony informowana była poprzez strony internetowe urzędów oraz informatory mówiące m.in. o zadaniach obrony cywilnej, zagrożeniach, prowadzonych treningach i ćwiczeniach, rodzajach alarmów, sygnałach alarmowych i komunikatów ostrzegawczych. Zespół kontrolny Szefa OCK zapoznał się z dokumentacją dotyczącą szkoleń z powszechnej samoobrony prowadzonych na terenie powiatów i gmin województwa kujawsko-pomorskiego, przedstawioną przez Szefów OCP i G²⁴ oraz z formami jej upowszechniania na terenie j.s.t.

2.5. Upowszechniania międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych.

Zespół kontrolny na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji, dotyczącej przeprowadzonych szkoleń z zakresu obrony cywilnej, stwierdził, że na szczeblu województwa kujawsko-pomorskiego w okresie czasu objętym kontrolą prowadzono podstawowe szkolenia z zakresu międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych. Ponadto, w roku 2017 r. w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku odbyło się szkolenie dla przedstawicieli administracji publicznej, zorganizowane przez Szefa OCK nt.: „Prawo humanitarne wobec współczesnych wyzwań – rola i miejsce administracji publicznej”, w którym uczestniczyli przedstawiciele samorządów i pracownicy WBiZK K-P UW.

Na podstawie zapisów zamieszczonych w „Harmonogramach szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej województwa kujawsko-pomorskiego” stwierdzono, iż prowadzono szkolenia skierowane do osób funkcyjnych i pracowników zatrudnionych na stanowiskach związanych z obronnością, obroną cywilną i zarządzaniem kryzysowym w jednostkach samorządu terytorialnego, podczas których poruszano problematykę prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych. Powyższy fakt potwierdza zgromadzona dokumentacja²⁵ z przeprowadzonych szkoleń w postaci: Harmonogramów szkoleń ..., Planów szkoleń, list obecności oraz pozostałej dokumentacji obrazującej zakres merytoryczny i tematyczny wykładów.

²⁴ Dowód akta kontroli, str. 1116 -1527.

²⁵ Dowód akta kontroli, str. 688 - 769

2.6. Sprawowania nadzoru nad realizacją ćwiczeń i szkoleń w zakresie obrony cywilnej.

Szkolenia w zakresie obrony cywilnej w województwie kujawsko-pomorskim w kontrolowanym okresie czasu, tj. w latach 2015-2017 ujmowane były w: Programach doskonalenia obrony cywilnej województwa kujawsko-pomorskiego, Planach działania Szefa Obrony Cywilnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Harmonogramach szkoleń z zakresu...

Tematyka przeprowadzanych szkoleń z zakresu obrony cywilnej obejmowała m.in. tematykę: bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego jednostek administracji samorządowej, ochrony ludności i obrony cywilnej w systemie obronnym państwa, założeń i funkcjonowania SWA i SWO na wypadek zagrożenia, upowszechniania i realizacji przedsięwzięć z zakresu powszechnej samoobrony ludności, zasad ewakuacji, międzynarodowego prawa humanitarnego, szkolenia z zasad prognozowania skażeń wg metodyki ATP-45.

W dniu 19 czerwca 2015 r. odbyły się ćwiczenia obronne pk. „Kobra 2015” realizowane przez Starostwo Powiatowe we Włocławski na terenie gminy Lubanie. Z dokumentacji wynika, że wszystkie elementy ćwiczenia zostały wykonane sprawnie, współdziałanie wszystkich służb oceniono pozytywnie. Na bazie tego ćwiczenia sformułowano spostrzeżenie dotyczące kwestii rozlokowania sprzętu, w szczególności strażackiego na terenie województwa, w celu właściwego wykorzystania istniejącego potencjału. W ćwiczeniu uczestniczył w roli obserwatora przedstawiciel WBiZK K-P UW p. Piotr Rasmus.

W dniach 10 - 11 września 2015 r. w Nadleśnictwie Cierpiszewo w Powiecie Toruńskim odbyła się kontynuacja ćwiczenia pk. „Kobra 2015”. Podczas ćwiczenia przeprowadzono dwie formy szkolenia: teoretyczną i praktyczną. Wszystkie elementy ćwiczenia zostały wykonane sprawnie, współdziałanie wszystkich służb oceniono pozytywnie. W roli obserwatora również uczestniczył ww. przedstawiciel WBiZK K-P UW²⁶.

Formę i nadzór nad realizacją zaplanowanych i przeprowadzonych przedsięwzięć szkoleniowych dla wojewódzkich formacji OC regulowały obowiązujące akty prawne oraz zarządzenia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Szef OCW przysyłał sprawozdania ze sposobu realizacji Wytocznych Szefa OCK do działalności w dziedzinie obrony cywilnej oraz zadań postawionych przed obroną cywilną w tym z działalności szkoleniowej. Jakość i wartość merytoryczna tych sprawozdań była na bieżąco weryfikowana przez pracowników WBiZK K-P UW.

Nadzór Szefa OCW nad realizacją przedsięwzięć szkoleniowych odbywał się poprzez konsultowanie planów ćwiczeń z obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i spraw obronnych organizowanych przez powiaty.

Nadzór nad realizacją zadań z zakresu obrony cywilnej i zaplanowanych przedsięwzięć szkoleniowych realizowany był również poprzez przeprowadzenie

²⁶ Dowód akta kontroli, str. 173-174.

czynności kontrolnych /zagadnienie to zostało szerzej opisane i omówione w pkt 1.3 nn. wystąpienia/.

W świetle powyższych ustaleń realizację i nadzór nad przedsięwzięciami szkoleniowymi przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, Szefa Obrony Cywilnej Województwa oceniono pozytywnie.

3. Zabezpieczenie materiałowo – sprzętowe formacji OC, w zakresie:

3.1. Aktualizacji bazy danych formacji OC.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Szef Obrony Cywilnej Województwa na szczeblu województwa powołał następujące formacje:

1. Wojewódzki Ośrodek Analizy Danych i Alarmowania (WOADA), powołana Zarządzeniem nr 143/2017 z dnia 01 czerwca 2017 r.²⁷, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa OCW (ww. zarządzenie spowodowało utratę mocy prawnej przez Zarządzenie nr 206/2002 r. z dnia 31 października 2002 r. w sprawie *organizowanie systemu wykrywania i alarmowania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego*). Nadzór nad funkcjonowaniem i koordynacją działania wojewódzkiego SWA na szczeblu województwa zapewniał Wojewoda Kujawsko-Pomorski przy pomocy WOADA utworzonego na bazie WCZK funkcjonującego w oparciu o pracowników urzędu wojewódzkiego;
2. Wojewódzki Ośrodek Analiz Laboratoryjnych (WOAL), powołana Zarządzeniem nr 143/2017 z dnia 01 czerwca 2017 r.²⁸, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa OCW. Formacja utworzona została na bazie struktury:
 - 1) Inspektoratu Ochrony Środowiska,
 - 2) Inspektoratu Weterynarii,
 - 3) Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
 - 4) Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej,
 - 5) Stacji Chemiczno-Rolniczej;
3. Lotnicze Formacje Obrony Cywilnej w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku (LFOC), powołane Zarządzeniem nr 22/04 z dnia 13 lutego 2004 r.²⁹, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa OCW. LFOC opierała się ona na działaniach Aeroklubu Bydgoskiego, Toruńskiego i Włocławskiego, na bazie pracowników i personelu lotniczego, technicznego i naziemnego tych aeroklubów;
4. Wojewódzką Formację Ratownictwa Wodnego (WFRW), powołaną Zarządzeniem nr 367/03 z dnia 17 grudnia 2003 r.²⁹, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa OCW;
5. Wojewódzką Formację Ratownictwa Medycznego (WFRM), powołaną Zarządzeniem nr 36/2015 z dnia 5 października 2015 r.³⁰, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa OCW.

²⁷ Dowód akta kontroli, str.810-817.

²⁸ Dowód akta kontroli, str. 796-798.

²⁹ Dowód akta kontroli, str. 793-795.

³⁰ Dowód akta kontroli, str. 799-800.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w kontrolowanym okresie, w zależności od rozpatrywanego roku, funkcjonowało od 405 do 393 formacji obrony cywilnej, w tym wliczono wojewódzkie formacje obrony cywilnej.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski Zarządzeniem nr 143/2017 z dnia 1 czerwca 2017r. w sprawie organizowania systemu wykrywania i alarmowania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, wprowadził do użytku służbowego zasady organizacji, funkcjonowania oraz określił zadania realizowane przez ten system na terenie województwa. W celu realizacji ww. zadań obrony cywilnej na terenie województwa powołano do funkcjonowania dwa systemy, tj.:

- a) SWO (funkcjonuje w stanie stałej gotowości obronnej państwa),
- b) SWA (funkcjonuje w stanie gotowości obronnej państwa czasu kryzysu lub czasu wojny).

Wojewódzki SWO tworzą jednostki organizacyjne zapewniające codzienne funkcjonowanie województwa w stanie stałej gotowości obronnej państwa, należą do nich m.in. organy administracji samorządowej, rządowej administracji zespolonej i niezespolonej oraz ważne instytucje i przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, które posiadają całodobową służbę dyżurną.

Wojewódzki SWA rozwijany jest w stanie gotowości obronnej państwa czasu kryzysu lub czasu wojny oraz w czasie pokoju – w celu przeprowadzenia kontroli, ćwiczeń i treningów. W skład SWA wchodzi funkcjonujący w czasie pokoju w trybie ciągłym SWO oraz formacje obrony cywilnej, tworzone przez organy administracji publicznej i zakłady pracy (§ 3 załącznika nr 1 ww. zarządzenia). Zadania dla SWA określono w § 2 załącznika nr 1 ww. zarządzenia.

Z informacji uzyskanych przez Zespół kontrolny Szefa OCK od kierowników kontrolowanych jednostek samorządowych, szefów obrony cywilnej wynikało, że do głównych czynników, które wpływają na liczbę i kształt formacji OC na terenie powiatów i gmin kontrolowanego województwa należą:

- 1) przekształcenia ustrojowe,
- 2) podstawy prawne,
- 3) posiadane i wygospodarowane środki finansowe,
- 4) funkcjonowanie służb, inspekcji, straży, jednostek KSR-G itp.

Głównym czynnikiem, który powoduje spadek liczby formacji, to jednak przekształcenia ustrojowe w kraju związane z likwidacją państwowych zakładów pracy i powstawaniem prywatnych podmiotów gospodarczych. Prywatni pracodawcy, nie są zainteresowani tworzeniem formacji OC w swoich przedsiębiorstwach, ponieważ nie przynosi im żadnych profitów, korzyści finansowych, a związane jest to wyłącznie z dodatkowymi kosztami wyposażania i szkolenia formacji.

Informacje uzyskane od szefów obrony cywilnej powiatów i gmin na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wskazywały również, że czynnikiem niekorzystnym są także obowiązujące normy prawne, które w kwestii tworzenia jednostek OC nie są obligatoryjne dla instytucji państwowych, przedsiębiorców czy też innych jednostek organizacyjnych. Uchylenie z dniem 1 lipca 2004 r. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie obrony cywilnej, zlikwidowało obowiązek utrzymania zakładowych FOC przez pracodawców

zatrudniających ponad 50 osób oraz niezależnie od zatrudnienia, produkujących lub przechowujących materiały i środki niebezpieczne. Wskazywano również na brak rozwiązań normatywnych dotyczących wynagradzania członków formacji, ich ubezpieczenia podczas działań ratowniczych jak i ewentualnych odszkodowań, rent, opieki medycznej na wypadek utraty zdrowia i życia, a zadania nałożone w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002r. na szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin, nie przystają do rzeczywistych uwarunkowań.

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji i oceny stanu zorganizowania formacji obrony cywilnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, na chwilę obecną, na obszarze województwa funkcjonuje 27 formacji OC utworzonych na bazie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, co daje 7% w skali wszystkich funkcjonujących formacji OC na terenie województwa.

Poniższe tabele przedstawiają skalę zmian ilościowych na przełomie lat 2015 - 2017, dotyczącą ilości formacji obrony cywilnej i osób do nich powołanych w województwie kujawsko-pomorskim (dane z WBIZK K-P UW).

Lp.	typ formacji i rodzaj formacji		liczba formacji	stan osobowy	uwagi
	w roku 2015 w województwie kujawsko-pomorskim				
1	formacje ratownictwa ogólnego	wojewódzkie	0	0	
		terenowe	70	810	
		zakładowe	73	850	
		razem	143	1660	
2	formacje do zadań specjalnych	wojewódzkie	6	217	
		terenowe	164	1622	
		zakładowe	92	1050	
		razem	262	2889	
3	ogółem	wojewódzkie	6	217	
		terenowe	234	2432	
		zakładowe	165	1900	
		razem	405	4549	

Lp.	typ formacji i rodzaj formacji		liczba formacji	stan osobowy	uwagi
	w roku 2016 w województwie kujawsko-pomorskim				
1	formacje ratownictwa ogólnego	wojewódzkie	0	0	
		terenowe	87	785	
		zakładowe	73	800	
		razem	140	1636	
2	formacje do zadań specjalnych	wojewódzkie	7	243	
		terenowe	164	1615	
		zakładowe	94	1081	
		razem	265	2939	
3	ogółem	wojewódzkie	7	243	
		terenowe	231	2401	
		zakładowe	167	1991	
		razem	405	4575	

l.p.	typ formacji i rodzaj formacji w roku 2017 w województwie kujawsko-pomorskim	liczba formacji	stan osobowy	uwagi
1	formacje latownictwa ogólnego	wojewódzkie	0	0
		terenowe	66	818
		zakładowe	66	803
		razem	128	1511
2	formacje do zadań specjalnych	wojewódzkie	7	246
		terenowe	181	1756
		zakładowe	17	748
		razem	265	2740
3	ogółem	wojewódzkie	7	298
		terenowe	249	2674
		zakładowe	187	1410
		razem	393	4251

3.2. Stanu wyposażenia formacji z uwzględnieniem obowiązującego normatywu wyposażenia oraz bieżącego nadzoru w tym zakresie.

W celu realizacji zadania określonego w § 3 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin Regulamin Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy³¹ w § 19 ust. 1 określił, że Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego wykonuje zadania w zakresie działu administracji rządowej obrona narodowa, poprzez:

- 1) prowadzenie gospodarki materiałowo-sprzętowej,
- 2) realizowanie zaopatrywania organów i formacji OC w sprzęt, środki i umundurowanie,
- 3) wykonywanie nadzoru nad ich przechowywaniem i konserwacją,
- 4) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem zasad właściwej eksploatacji i przechowywania sprzętu powierzonego organom samorządu terytorialnego w ramach użyczenia,
- 5) dokonywanie oceny przydatności składników majątku ruchomego obrony cywilnej, jego kwalifikacja do kategorii majątku zużytego lub zbędnego oraz jego likwidacja.

W zakresie zadań Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej WBIZK K-P UW wskazano, że do obowiązków kierownika Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej należy, w szczególności nadzorowanie funkcjonowania magazynów sprzętu OC na terenie województwa oraz sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem ewidencji ilościowo-wartościowej sprzętu OC.

³¹ Dowód akta kontroli: str. 80-89, Zarządzenie Nr 40/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszcz.

Powyższe zostało potwierdzone w zakresie czynności, uprawnień i odpowiedzialności, który został przyjęty do wiadomości i stosowania w dniu 17 października 2013 r. przez p. Jerzego Gawędę³².

Gospodarka sprzętem OC prowadzona była w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³³, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego, w który wyposażone były jednostki budżetowe³⁴ oraz uregulowania wewnętrzne, tj.:

- 1) Zarządzenie nr 3/2017 Dyrektora Generalnego z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości dla Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy-dysponenta III stopnia części budżetowej 85/04 - województwo kujawsko pomorskie³⁵,
- 2) Zarządzenie nr 16/2017 Dyrektora Generalnego z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów, powołania Komisji inwentaryzacyjnej oraz zespołów spisowych oraz zespołów spisowych w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim³⁶,
- 3) Zarządzenie nr 19/2011 Dyrektora Generalnego z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji „Zasady przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim”³⁷,
- 4) Zarządzenie nr 21/2013 Dyrektora Generalnego z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo - księgowych w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim”³⁸,
- 5) Zarządzenie nr 4/2013 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 stycznia 2013 r. w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości w zakresie działania dysponenta środków budżetowych państwa części 85/04-województwo kujawsko pomorskie³⁹,
- 6) Założenia do planowania i dokonywania zakupów oraz rozdział sprzętu OC do magazynów powiatowych i gminnych (zasady)⁴⁰.

Ewidencja ilościowo-wartościowa sprzętu OC, z podziałem na sprzęt OC w magazynie urzędu wojewódzkiego i w magazynach jednostek samorządu

32 Dowód akta kontroli: str. 138-139, Zakresie czynności, uprawnień i odpowiedzialności, ██████████ - Kierownik Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej,

33 Dz. U. 2016, poz. 1047,

34 Dz. U. 2010, Nr 114, poz. 781,

35 Dowód akta kontroli: str. 1033-1083, Zarządzenie nr 3/2017 Dyrektora Generalnego z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości dla Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy - dysponenta III stopnia części budżetowej 85/04 - województwo kujawsko pomorskie

36 Dowód akta kontroli: str. 989-993, Zarządzenie Nr 16/2017 Dyrektora Generalnego z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów, powołania Komisji inwentaryzacyjnej oraz zespołów spisowych oraz zespołów spisowych w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim,

37 Dowód akta kontroli: str. 996-1032, Zarządzenie Nr 19/2011 Dyrektora Generalnego z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji „Zasady przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim”,

38 Dowód akta kontroli: str. 931-988, Zarządzenie Nr 21/2013 Dyrektora Generalnego z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim”,

39 Dowód akta kontroli: str. 1084-1106, Zarządzenie Nr 4/2013 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 stycznia 2013 r. w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości w zakresie działania dysponenta środków budżetowych państwa części 85/04-województwo kujawsko pomorskie,

40 Dowód akta kontroli: str. 905-911, Założenia do planowania i dokonywania zakupów oraz rozdział sprzętu OC do magazynów powiatowych i gminnych (zasady),

terytorialnego, prowadzona była od 2008 r. w Informatycznym „Systemie zarządzania magazynami obrony cywilnej”.

Przedstawione zostały wydruki z systemu stanu magazynów OC jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie których Zespół kontrolerów Szefa OCK dokonał czynności sprawdzających⁴¹.

Stan sprzętu OC w magazynach j.s.t. stwierdzony na podstawie wykazów i wyników inwentaryzacji był zgodny ze stanem ewidencyjnym WBiZK wykazanym w wydrukach.

Przedstawiony został regulamin i instrukcja Bazy magazynowo-warsztatowej sprzętu OC województwa kujawsko-pomorskiego, zatwierdzone przez Zastępcę Dyrektora WBiZK K-P UW w dniu 21 czerwca 2016 r.

Regulamin Bazy magazynowo-warsztatowej sprzętu obrony cywilnej województwa kujawsko-pomorskiego⁴² określał funkcję i przeznaczenie Bazy oraz obowiązki osób funkcyjnych, zasady ochrony ppoż., bhp, ochrony mienia oraz organizację funkcjonowania bazy (m.in. warunki otwarcia, przekazywanie obowiązków pomiędzy osobami funkcyjnymi).

Instrukcja Bazy magazynowo-warsztatowej sprzętu obrony cywilnej województwa kujawsko-pomorskiego⁴³ określała ogólne zasady prowadzenia gospodarki magazynowej, zasady odbioru, wydawania sprzętu i materiałów z magazynu, dokumentację i ewidencję ruchów magazynowych jak również przechowywanie sprzętu w magazynie oraz kontrolę i nadzór nad pracą magazynu.

Zakres czynności, uprawnień i odpowiedzialność na stanowisku st. magazyniera, który przyjął do wiadomości i stosowania p. [REDAKTOWANE]⁴⁴, nakazywał, że prowadzi on magazyn obrony cywilnej (310-14) i magazyn środków trwałych obrony cywilnej (310-63), ewidencję ilościowo-wartościową sprzętu, utrzymuje sprzęt w należyтым stanie technicznym, dokonuje jego okresowych przeglądów i konserwacji oraz ponosi odpowiedzialność za sprzęt składowany w magazynie oraz za sprzęt inwentarzowy stanowiący wyposażenie bazy magazynowo - technicznej i w szczególności czuwa nad zabezpieczeniem pomieszczeń przed kradzieżą i włamaniem.

Zakres czynności, uprawnień i odpowiedzialności na stanowisku eksperta, które przyjął do wiadomości i stosowania p. [REDAKTOWANE] w dniu 4 stycznia 2015 r. nakazywał, że ponosi on współodpowiedzialność za sprzęt składowany w magazynie oraz za sprzęt inwentarzowy stanowiący wyposażenie bazy magazynowo – technicznej i w szczególności czuwa nad zabezpieczeniem pomieszczeń przed kradzieżą i włamaniem.

W dniu 18 stycznia 2018 r. Zespół Kontrolerów dokonał czynności sprawdzających w pomieszczeniach Magazynu WBiZK i na podstawie stwierdzonego

⁴¹ Dowód akta kontroli: str. 1170-1202, wydruk z „Systemu zarządzania magazynami obrony cywilnej” Urząd Miasta Bydgoszczy, Urząd Gminy i Miasta Janikowo, Starostwo Powiatowe w Tucholi i Inowrocławiu.

⁴² Dowód akta kontroli: str. 916-922, Regulamin Bazy magazynowo-warsztatowej sprzętu obrony cywilnej województwa kujawsko-pomorskiego.

⁴³ Dowód akta kontroli: str. 912-914, Instrukcja Bazy magazynowo-warsztatowej sprzętu obrony cywilnej województwa kujawsko-pomorskiego.

⁴⁴ Dowód akta kontroli: 142-143, 150-151 Zakresu czynności, uprawnień i odpowiedzialność na stanowisku st. magazyniera z dnia 14 czerwca 2017 r. i 150-151 z dnia 16 października 2013 r.,

stanu faktycznego (patrz załącznik nr 2 – dokumentacja fotograficzna) oraz przedstawionych dokumentów ustalił, że:

- 1) sprzęt obrony cywilnej zgromadzony i przechowywany był w pomieszczeniach wolnostojącego budynku K-P UW, położonym w Bydgoszczy 85-064, ul. Grabowa 2a. Budynek zlokalizowany na terenie ogrodzonym. Zabezpieczenie pomieszczeń magazynu stanowiły kraty w oknach i zamki w drzwiach. Klucze od pomieszczeń przechowywane były w szafie pancerniej. Obiekt wyposażony był w system alarmowy obsługiwany, na podstawie umowy przez firmę AJG Systemy Bezpieczeństwa SP. z o.o. z siedzibą 85-096 Bydgoszcz ul. Łużycka 32,
- 2) w skład Magazynu WBIZK wchodzi magazyn sprzętu obrony cywilnej (310-14) i magazyn środków trwałych obrony cywilnej (310-63),
- 3) ewidencje ilościowo-wartościową sprzętu w magazynie stanowiły karty materiałowe, wzór PuGm130,
- 4) wpisy w kartach materiałowych prowadzone były na bieżąco,
- 5) sprzęt posegregowany, poukładany na regałach magazynowych i na paletach drewnianych umieszczonych na podłodze,
- 6) sprzęt opisano za pomocą wywieszek materiałowych, w których zapisy dokonywano na bieżąco,
- 7) dokumenty rozchodowe z magazynu stanowiły: „Magazyn wyda” dla sprzętu przekazywanego z magazynu WBIZK K-P UW, protokół likwidacji, przesunięcia międzymagazynowe były sporządzane przez WBIZK⁴⁵,
- 8) w „Księżce ewidencji eksploatacji sprzętu i materiałów obrony cywilnej” założonej dnia 1 czerwca 2009 r. dokonywano wpisów informacyjnych dot. sprzętu wydanego z magazynu na polecenie osób uprawnionych, bez dokumentów rozchodowych.

Wytyczne Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa OCW do działalności w zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej w dziedzinie obrony cywilnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, nakazywały przeprowadzenie inwentaryzacji posiadanych zasobów materiałowych i sprzętowych OC z uwzględnieniem wytycznych Szefa OCK w sprawie *normatywów w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej*⁴⁶. Stwierdzono, że na podstawie Zarządzenia Nr 25/2016 Dyrektora Generalnego K-P UW z dnia 25 października 2016 r.⁴⁷, zgodnie z harmonogramem i terminarzem inwentaryzacji na 2016 r., w dniu 30 października 2016 r. zespół spisowy dokonał spisu z natury na arkuszach spisowych nr 000035, 000038-000040 sprzętu w magazynie obrony cywilnej (310-14) i magazynie środków trwałych obrony cywilnej (310-63) Magazynu WBIZK K-P UW. Osobami materialnie odpowiedzialnymi, które złożyły stosowne oświadczenia w dniu 14 listopada 2016 r. jako osoby materialnie odpowiedzialne, byli ww.: st. magazynier i ekspert Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej. Zgodnie z protokołem z rozliczenia i zakończenia inwentaryzacji w 2016 r. komisja inwentaryzacyjna urzędu

⁴⁵ Dowód akta kontroli: str. 134-135. zakres czynności, uprawnień i odpowiedzialności – st. inspektor [REDACTED]

⁴⁶ Dowód akta kontroli: str. 184-162. Wytyczne Wojewody Kujawsko-pomorskiego Szefa Obrony Cywilnej Województwa do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2015-2017,

⁴⁷ Dowód akta kontroli: str. 1127-1163, dokumentacja inwentaryzacji 2016 r.,

stwierdziła, że stan spisanych zapasów magazynowych będących w dyspozycji Dyrektora WBiZK K-P UW jest zgodny ze stanem księgowym.

Zespół kontrolny Szefa OCK, stwierdził następujące uchybienia:

- ✓ Wpisy w kartach dokonywane były kolorem czerwonym.
- ✓ Wpisy w kartach nie odzwierciedlały wszystkich zdarzeń gospodarczych - brak w kartach magazynowych wpisów dot. stanu na dzień 31 grudnia danego roku oraz o objęciu sprzętu inwentaryzacją.
- ✓ Nie przedstawiono dokumentu dot. planowania przeprowadzenia zabiegów konserwacyjnych sprzętu zgromadzonego w magazynie.
- ✓ W okresie objętym kontrolą nie udokumentowano prowadzenia zabiegów konserwacyjnych sprzęt OC zgromadzonego w magazynie.
- ✓ Nie przedstawiono rejestru kart magazynowych.

W dniach 16 -17 stycznia 2018 r. Zespół kontrolerów Szefa OCK, w obecności przedstawicieli Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, w osobach Kierownika Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej p. [REDAKTOWANE] i st. Inspektora wojewódzkiego w Oddziale Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej p. [REDAKTOWANE] dokonał przeglądu magazynów obrony cywilnej jednostek samorządu terytorialnego województwa kujawsko-pomorskiego.

Na podstawie stwierdzonego stanu faktycznego, przedstawionej dokumentacji oraz uzyskanych informacji, dokonano ustaleń dotyczących realizacji przez terenowe organy obrony cywilnej zadań w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji, eksploatacji, remontu i wymiany tego sprzętu, środków technicznych i umundurowania, prowadzenia gospodarki materiałowej sprzętu OC.

W dniu 16 stycznia 2018 r. Zespół kontrolerów, dokonał przeglądu magazynu sprzętu OC Urzędu Miasta Bydgoszczy i dokonał następujących ustaleń.

Urząd Miast Bydgoszczy z siedzibą: 85-102 Bydgoszcz ul. Jezuitcka 1. Statut Miasta Bydgoszczy - uchwała nr LXIV/1348/14 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 18 listopada 2014 r. Prezydent Miasta Bydgoszczy – Szef Obrony Cywilnej Miasta p. Rafał Burski. Regulamin organizacyjny Urzędu Miasta Bydgoszczy⁴⁸ określał, że w skład struktury organizacyjnej Urzędu wchodził Wydział Zarządzania Kryzysowego⁴⁹ nadzorowany bezpośrednio przez Prezydenta Miasta Bydgoszczy.

Do podstawowych zadań Wydziału należało organizowanie i wykonywanie zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej, spraw obronnych i ochrony przeciwpowodziowej.

Prowadzenie gospodarki materiałowej sprzętem OC Urzędu Miasta, instytucji, podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych zostało określone w zakresie działania Referatu Obrony Cywilnej wchodzącego w skład Wydziału⁵⁰.

⁴⁸ Dowód akta kontroli: str. 1296-1305, Zarządzenie Nr 142/2017 Prezydenta Miasta Bydgoszczy z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie ustalenia tekstu jednolitego regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta Bydgoszczy.

⁴⁹ Wydział Zarządzania Kryzysowego zwany dalej Wydziałem,

⁵⁰ Dowód akta kontroli: str. 1528-1532, zakres działania Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Bydgoszcz,

W karcie stanowiska pracy Referatu Obrony Cywilnej p. [REDAKTOWANE] wskazano szczegółowe zadania w zakresie gospodarki sprzętem OC, w tym sprawowanie nadzoru nad prawidłową gospodarką materiałową w magazynie OC Urzędu i prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej sprzętu będącego na stanie Urzędu Miasta⁵¹.

Stan ewidencyjny sprzętu OC Urzędu Miasta, który stanowi składniki majątku Skarbu Państwa będącego w użytkowaniu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego i przekazany w użytkowanie Urzędowi Miasta Bydgoszcz, był weryfikowany pomiędzy WBiZK K-P UW a Urzędem Miasta poprzez okresowe uzgadnianie wykazów sprzętu OC znajdującego się w jednostce: Urząd Miasta Bydgoszcz, Zespołowi kontrolnemu Szefa OCK przedstawione zostały wykazy sprzętu według stanu na dzień 30 marca 2017 r. i 25 stycznia 2018 r.⁵²

Wartość sprzętu OC zgodnie z Wykazem... w Urzędzie Miasta wg stanu na dzień 25 stycznia 2018 r. wynosiła 59 8671,82 zł.

Prezydent Bydgoszczy, Szef Obrony Cywilnej Miasta w wytycznych wydanych w roku 2016 i 2017 określił zadania dotyczące obrony cywilnej wskazane w kalendarzowych planach działania w zakresie obrony cywilnej Urzędu Miasta Bydgoszczy i zakładów pracy⁵³.

Przedstawiony został Protokół Inwentaryzacyjny sprzętu Obrony Cywilnej znajdującego się w magazynie Chemicznym „NITRO-CHEM” S.A.⁵⁴ z dnia 16 stycznia 2017 r. wykonany na podstawie wytycznych Szefa OGM.

W zakresie wystawiania dowodów przychodowo-rozchodowych sprzętu OC pomiędzy Urzędem Miejskim i zakładami pracy, posiadającymi formacje OC przedstawiono sporządzony w Wydziale Zarządzania Kryzysowego dokument, protokół przyjęcia z dnia 22 maja 2015 r.⁵⁵.

Ogłędziny sprzętu OC w Urzędzie Miasta Bydgoszczy wykazały, że sprzęt zgromadzony i przechowywany był w pomieszczeniu przeznaczonym na magazyn w budynku wchodzącym w skład kompleksu położonego przy ul. Grudziądzkiej 9/15, 85-130 Bydgoszcz.

- ✓ Pomieszczenie wyposażone było w regały magazynowe wysokiego składowania. Sprzęt był rozmieszczony na regałach magazynowych, nie posegregowany i nie opisany. Przejścia pomiędzy regałami zastawione sprzętem, co uniemożliwiło przemieszczanie się po magazynie i dokonanie czynności sprawdzających (patrz załącznik nr 2 – dokumentacja fotograficzna).
- ✓ Z uwagi na stwierdzone warunki w magazynie OC Urzędu Miasta Bydgoszcz Zespół kontrolerów odstąpił od czynności sprawdzających.

⁵¹ Dowód akta kontroli: str. 1306-1311, karty pracy Referatu Obrony Cywilnej.

⁵² Dowód akta kontroli: str. 1533-1540, wykaz sprzętu Obrony Cywilnej znajdującego się w jednostce: Urząd Miasta Bydgoszcz,

⁵³ Dowód akta kontroli: str. 1283-1284, Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Prezydenta Bydgoszczy w sprawie realizacji zadań w zakresie zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej w 2016 i 2017 r.,

⁵⁴ Dowód akta kontroli: str. 1541-1544, protokół inwentaryzacyjny sprzętu Obrony Cywilnej znajdujący się w magazynie Zakładów Chemicznych „NITRO-CHEM” S.A.,

⁵⁵ Dowód akta kontroli: str. 1545-1546, protokół przyjęcia nr 4/2017 z dnia 22.05.2017 r.,

Utrzymanie pomieszczeń magazynowych w stanie używalności zlokalizowanych w budynku „D” przy ul. Grudziądzkiej 9/15, należało do zadań magazyniera, zgodnie z zakresem obowiązków magazyniera⁵⁶.

Za organizację i nadzór nad wykonywaniem zadań obrony cywilnej, w tym prowadzenie gospodarki materiałowej sprzętu obrony cywilnej, instytucji, podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych odpowiadał zgodnie z Kartą stanowiska pracy kierownik Referatu Obrony Cywilnej p. ██████████⁵⁷. Z pisemnej informacji otrzymanej od Dyrektora WZK w Bydgoszczy wynika że stan i uchybienia w magazynie sprzętu OC stwierdzone przez Zespół kontrolny Szefa OCK, zostaną uregulowane w jak najszybszym terminie. Stan ten wynikał z prowadzonych w tym okresie przeprowadzek trzech magazynów sprzętu obrony cywilnej do magazynu w kompleksie siedziby Urzędu Miasta Bydgoszczy ul. Grudziądzka 9/15.

W dniu 16 stycznia 2018 r. Zespół kontrolerów Szefa OCK, przeprowadził przegląd magazynu powiatowego OC Starostwa Powiatowego w Tucholi i dokonał następujących ustaleń.

Starostwo Powiatowe w Tucholi z siedzibą: 89-500 Tuchola, ul. Pocztowa 7. Starosta Tucholski – Szef Obrony Cywilnej Powiatu p. Michał Mróz⁵⁸. Statut Powiatu Tucholskiego – uchwała Nr XXXV/327/2014 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 22 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Tucholskiego. Regulamin organizacyjny Starostwa Powiatowego w Tucholi z dnia 29 grudnia 2017 r.⁵⁹ określał, że do kompetencji Starosty Tucholskiego należał w szczególności nadzór nad wykonywaniem zadań w zakresie obronności Państwa, obrony cywilnej, zarządzania i reagowania kryzysowego.

W skład struktury organizacyjnej Starostwa Powiatowego w Tucholi wchodziło Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, które realizowało zadania z zakresu obrony cywilnej, w szczególności zadania z zakresu prowadzenia gospodarki sprzętem OC.

Zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji, eksploatacji, remontu i wymiany tego sprzętu, środków technicznych i umundurowania, prowadzenie gospodarki materiałowej sprzętu OC zgodnie z „Instrukcją o gospodarowaniu sprzętem obrony cywilnej” oraz prowadzenie dokumentacji przychodowo-rozchodowej sprzętu OC stanowiącego mienie Skarbu Państwa będącego w użytkowaniu K-P UW i przekazanego umową użyczenia w 2008 r. Starostwu Powiatowemu w Tucholi, zostało określone w zakresie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności, które przyjął do wykonywania

⁵⁶ Dowód akta kontroli: str. 1311, zakres obowiązków magazynier,

⁵⁷ Dowód akta kontroli: 1306, karta stanowiska pracy Kierownik Referatu Obrony Cywilnej.

⁵⁸ Dowód akta kontroli str.1256-1259, Uchwała Nr 1/4/2014 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 1 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Starosty Tucholskiego,

⁵⁹ Dowód akta kontroli str. 1224-1227, Regulamin organizacyjny Starostwa Powiatowego w Tucholi – uchwała Nr 157/377/2017 Zarządu Powiatu Tucholskiego z dnia 29 grudnia 2017 r.

i przestrzegania na stanowisku inspektora Wydziału Organizacyjnego p. [REDAKTOWANE]⁶⁰ i p. [REDAKTOWANE]⁶¹.

Oświadczenie o ponoszeniu odpowiedzialności materialnej za mienie będące na wyposażeniu magazynu OC w związku z pełnioną funkcją zostało złożone przez p. [REDAKTOWANE] w dniu 28 grudnia 2017 r.⁶²

Zakres obowiązków magazyniera sprzętu obrony cywilnej Starostwa Powiatowego w Tucholi został podpisany przez p. [REDAKTOWANE] w dniu 3 sierpnia 2009 r.

Oględziny sprzętu OC wykazały, że sprzęt zgromadzony i przechowywany był w pomieszczeniu przeznaczonym na magazyn znajdujący się w budynku Komendy Powiatowej PSP położonym w Tucholi 89-500 przy ul. Sępoleńska 20 (patrz załącznik nr 2 – dokumentacja fotograficzna).

Pomieszczenie oznaczone było jako „Magazyn nr 1, Komenda Powiatowa PSP, Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, Młodzieżowa Sekcja OC”.

Sprzęt był ułożony na regałach magazynowych i opisany za pomocą wywieszek. Stwierdzono, że sprzęt zgromadzony w magazynie przygotowany był do bieżącego wykorzystania. Sprzęt OC podlegający dozorowi technicznemu na bieżąco przekazywano do legalizacji.

Na podstawie przedstawionych dokumentów stwierdzono, że WBIZK K-P UW potwierdził na dzień 31 grudnia 2017 r. zgodność stanu sprzętu OC użytkowanego na podstawie umowy użyczenia przez Starostwo Powiatowe w Tucholi, z ewidencją ilościowo-wartościową WBIZK K-P UW.

Na podstawie zestawienia „Magazyn sprzętu OC” wykonanego przez Kierownika Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego stwierdzono, że wartość sprzętu obrony cywilnej użytkowanego przez starostwo powiatowe wynosiła 92 269,05zł.⁶³

✓ Stwierdzono nie wykonywanie czynności konserwacyjnych sprzętu OC.

W dniu 17 stycznia 2018 r. Zespół kontrolerów przeprowadził przegląd magazynu OC Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu i dokonał następujących ustaleń.

Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu z siedzibą: 88-100 Inowrocław, ul. Prezydenta Franklina Roosevelta 36/38. Starosta Inowrocławski, Szef Obrony Cywilnej Powiatu p. Tadeusz Majewski. Statut Powiatu Inowrocławskiego – uchwała Nr XXVIII/287/2013 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Inowrocławskiego. Regulamin organizacyjny Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu z dnia 31 maja 2017 r.⁶⁴ określał,

⁶⁰ Dowód akta kontroli str. 1228-1249, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności znak OR.21.22.40.2013 z dnia 20 maja 2013 r., OR.2122.12.2015 z dnia 30 stycznia 2015 r., OR.2122.78.2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r., OR.21.22.191.2017 z dnia 19 grudnia 2017 r., OR.2122.15.2018 z dnia 2 stycznia 2018 r.,

⁶¹ Dowód akta kontroli str. 1244-1266, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności znak OR.2122.191.2017, OR.2122.15.2018,

⁶² Dowód akta kontroli str. 1256, oświadczenie o odpowiedzialności materialnej,

⁶³ Dowód akta kontroli str. 1203-1205, zestawienia „Magazyn sprzętu OC” 16 stycznia 2018 r.,

⁶⁴ Dowód akta kontroli str. 1369-1375, Regulamin organizacyjny Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu – uchwała Nr446/2017 Zarządu Powiatu Inowrocławskiego z dnia 31 maja 2017 r.,

że do zadań wspólnych wydziałów należy w szczególności współdziałanie w zakresie spraw obronnych, ochrony ludności, obrony cywilnej, zarządzania i reagowania kryzysowego.

W skład struktury organizacyjnej starostwa powiatowego wchodziło Biuro Ochrony Informacji Niejawnych, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych.

W wytycznych do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie powiatu inowrocławskiego wydanych w latach 2015-2017, Starosta Inowrocławski, Szef OCP w zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej określił przeprowadzenie bieżącej inwentaryzacji posiadanych zasobów materiałowych i sprzętowych obrony cywilnej⁶⁵.

Na podstawie dokumentów, stwierdzono przeprowadzenie w 2015 r. czynności zmierzających do sporządzenia szczegółowego spisu z natury składników majątkowych (sprzęt obrony cywilnej), ustalenia źródeł pochodzenia, wyceny i porównania danych ewidencyjnych.

Inwentaryzacja przeprowadzona została na podstawie Zarządzenia nr 57/2015 Starosty Inowrocławskiego z dnia 7 października 2015 r. w sprawie powołania Komisji inwentaryzacyjnej celem przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji środków trwałych otrzymanych od WBIZK K-P UW⁶⁶. Spisu z natury w magazynie Komisja inwentaryzacyjna dokonała w dniach 8-9 października 2015 r.

Na podstawie wykazu sprzętu użytkowanego przez Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu, stwierdzono, że wartości sprzętu na dzień 29 grudnia 2017 r. wynosiła 66 533,64 zł., natomiast wartość sprzętu OC zakupionego z środków Powiatu Inowrocławskiego wynosiła 15 864,40 zł.⁶⁷

Sprzęt obrony cywilnej użytkowany był przez starostwo powiatowe na podstawie umowy użyczenia sporządzonej w dniu 2 stycznia 2008 r. pomiędzy Wojewodą Kujawsko-Pomorskim a Starostą Inowrocławskim.

Przedstawiono uzgodniony z WBIZK K-P UW „Wykaz środków trwałych otrzymanych od WBIZK UW w Bydgoszczy na dzień 29 grudnia 2017 r.”⁶⁸.

Oględziny sprzętu OC Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu wykazały, że sprzęt zgromadzony i przechowywany był w pomieszczeniu przeznaczonym na powiatowy magazyn obrony cywilnej. Pomieszczenie zlokalizowane były w piwnicy budynku starostwa położonego: 88 - 100 Inowrocław, ul. Poznańska 133 A. Sprzęt w magazynie był ułożony na regałach magazynowych (patrz załącznik nr 2 – dokumentacja fotograficzna).

Zespół kontrolny Szefa OCK stwierdził:

- ✓ Regulamin organizacyjny nie określał zadań Biura... w zakresie zaopatrywania organów formacji OC w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne

⁶⁵ Dowód akta kontroli str. 1346-1358, Wytyczne Starosty Inowrocławskiego - Szefa OCP do działania w dziedzinie obrony cywilnej na terenie powiatu w latach 2015-2017, znak BIN.0631.8.2015, BIN.0631.1.2016, BIN.0631.10.2017.

⁶⁶ Dowód akta kontroli str. 1328, Zarządzenie Nr 57/2015 Starosty Inowrocławskiego z dnia 2015 r. w sprawie powołania Komisji inwentaryzacyjnej w Starostwie Powiatowym w Inowrocławiu celem przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji środków trwałych otrzymanych od Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego K-P UW w Bydgoszczy.

⁶⁷ Dowód akta kontroli str. 1325-1327, Wykaz środków trwałych otrzymanych od Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego K-P UW w Bydgoszczy,

⁶⁸ Dowód akta kontroli str. 1323-1324, Wykaz środków trwałych otrzymanych od WBIZK UW w Bydgoszczy na dzień 29 grudnia 2017 r..

do wykonywania zadań obrony cywilnej i zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji, eksploatacji, remontu i wymiany tego sprzętu, środków technicznych oraz umundurowania.

- ✓ W przedstawionych zakresach obowiązków pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych i specjalisty Biura Ochrony Informacji Niejawnych, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych⁶⁹ nie określono w zakresie czynności i obowiązków zadań w zakresie obrony cywilnej.
- ✓ Brak wywieszek materiałowych opisujących sprzęt w magazynie.
- ✓ Nie uzyskano potwierdzenia wykonania przez Starostę Powiatu Inowrocławskiego, Szefa OCP obowiązku powiadomienia WBIZK K-P UW o wynikach inwentaryzacji sprzętu obrony cywilnej użytkowanego przez Starostwo Powiatowe na podstawie umowy użyczenia z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim.
- ✓ W magazynie przechowywany był sprzęt OC, pomimo upływu daty ważności do użycia (przestarzały) – filtropochłaniacze FP 211/1-p3/w.
- ✓ Brak warunków organizacyjnych do realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin. W dokumentach organizacyjnych brak określenia zadań obrony cywilnej dla komórek organizacyjnych Urzędu.

W dniu 17 stycznia 2018 r. Zespół kontrolerów przeprowadził przegląd magazynu OC Gminy i Miasta Janikowo i dokonał następujących ustaleń.

Urząd Miejski w Janikowie z siedzibą: 88-160 Janikowo, ul. Przemysłowa 6. Burmistrz Gminy i Miasta Janikowo – Szef Obrony Cywilnej Gminy p. Andrzej Brzeziński. Statut Gminy i Miasta Janikowo – uchwała nr V-34/2003 Rady Miejskiej w Janikowie z dnia 3 marca 2003 r. w sprawie nadania Statutu Gminy i Miasta Janikowo (Dz. W. K-P, Nr 80, poz. 1172 z dnia 28 sierpnia 2003 r.).

Regulamin organizacyjny Urzędu Miejskiego został wprowadzony Zarządzeniem nr 106/2015 Burmistrza Gminy i Miasta Janikowo z dnia 31 grudnia 2015 r., zmieniony Zarządzeniem nr 69/A/2017 z dnia 30 października 2017 r. Burmistrza Gminy i Miasta Janikowo określał, że w ramach struktury organizacyjnej urzędu wyodrębnione zostało samodzielne stanowisko ds. obrony cywilnej, do zadań którego należało prowadzenie całokształtu zadań związanych z obroną cywilną.

Zakres czynności na samodzielnym stanowisku ds. obrony cywilnej przyjęła do wiadomości i przestrzegania w dniu 1 sierpnia 2010 r. p. [REDAKTOWANE]⁷⁰.

Zakres określał zadania z zakresu prowadzenia spraw obrony cywilnej w tym planowanie, rozdzielanie i zaopatrzenie formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki i umundurowanie, a także nadzorowanie i kontrolę zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania i eksploatacji sprzętu, środków i umundurowania.

⁶⁹ Dowód akta kontroli str. 1376-1382, zakres czynności pracownika Biura Ochrony Informacji Niejawnych, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych.

⁷⁰ Dowód akta kontroli: str. 1522-1525, Zakres czynności pracownika Urzędu Miejskiego w Janikowie, p. [REDAKTOWANE] – samodzielne stanowisko ds. obrony cywilnej.

Przyjęcie bezpośredniej odpowiedzialności za powierzony p. Lidii Bykowskiej sprzęt OC, zostało stwierdzone w obowiązkach osoby odpowiedzialnej za sprzęt OC znajdujący się w magazynie OC⁷¹.

W latach 2015-2017 Burmistrz Gminy i Miasta Janikowo, Szef OCG wydał wytyczne do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie Gminy i Miasta Janikowo. Wytyczne w zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej określały: prowadzenie bieżącej inwentaryzacji sprzętu magazynowego oraz sprzętu przeznaczonego dla formacji OC, utrzymywanie sprzętu OC w pełnej sprawności technicznej poprzez konserwację, naprawę i legalizację, pozyskiwanie w miarę posiadanych środków finansowych sprzętu, środków technicznych i umundurowania niezbędnego do realizacji zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem analizy zagrożeń na terenie Gminy i Miasta Janikowo⁷².

Sprzęt obrony cywilnej użytkowany był przez Urząd Gminy i Miasta Janikowo na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 2 stycznia 2008 r. pomiędzy Wojewodą Kujawsko-Pomorskim a Gminą Janikowo.

Ogłędziny sprzętu OC w Gminie i Mieście Janikowo wykazały, że sprzęt zgromadzony i przechowywany był w pomieszczeniach przeznaczonych na gminy magazyn obrony cywilnej. Pomieszczenia zlokalizowane były się w piwnicach budynku Urzędu. Sprzęt był ułożony na regałach, opisany i ujęty w „Wykazach sprzętu – pomieszczenia magazynowe” (patrz załącznik nr 2 – dokumentacja fotograficzna).

Udokumentowano przeprowadzenie w 2015 r. rocznej inwentaryzacji magazynu OC metodą spisu z natury składników majątkowych. Wartość sprzętu obrony cywilnej na dzień 18 października 2017 r. wynosiła 29 320,52 zł.⁷³

Stwierdzono, że:

- ✓ Sprzęt podlegający dozorowi technicznemu na bieżąco przekazywano do legalizacji lecz nie był on w pełni przydatny do bieżącego wykorzystania ze względu na lata produkcji, warunki techniczne oraz przydatność eksploatacyjno-techniczną (sprzęt przestarzały).
- ✓ Nie uzyskano potwierdzenia wykonania przez Burmistrza Gminy i Miasta Janikowo, Szefa OCG obowiązku powiadomienia WBIZK K-P UW o wynikach inwentaryzacji sprzętu obrony cywilnej użytkowanego przez Urząd Miasta i Gminy na podstawie umowy użyczenia z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim.
- ✓ Nie stwierdzono wykonywania czynności konserwacyjnych sprzętu OC.

Stan sprzęt OC, który stanowiły składniki majątku Skarbu Państwa będące w użytkowaniu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego i były przekazane w użytkowanie Gminie i Miastu Janikowo, weryfikowano corocznie poprzez uzgadnianie pomiędzy WBIZK K-P UW a Urzędem Gminy i Miasta Wykazów sprzętu Obrony Cywilnej

⁷¹ Dowód akta kontroli: str. 1526, obowiązki osoby odpowiedzialnej - podinspektor ds. obrony cywilnej Urzędu Miejskiego w Janikowie za sprzęt obrony cywilnej znajdujący się w magazynie oc.

⁷² Dowód akta kontroli: str. 1484-1489, Wytyczne Burmistrza Gminy i Miasta Janikowo-Szefa Obrony Cywilnej do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie Gminy i Miasta Janikowo z dnia 20 stycznia 2015 r., 20 stycznia 2016 r., 6 grudnia 2016r.,

⁷³ Dowód akta kontroli: str. 1459-1460, Zarządzenie Nr 73/2016 Burmistrza Gminy i Miasta Janikowo z dnia 1 października 2016r. w sprawie przeprowadzenia spisu z natury, arkusz spisu z natury uniwersalny z dnia 7 października 2015 r. nr 002278,

w jednostce: Janikowo 00075. Zespołowi kontrolnemu Szefa OCK przedstawiono wykazy sporządzone w latach 2015 – 2017.⁷⁴

Szef OCG w Janikowie w ramach zadań obrony cywilnej, wykonywania czynności w zakresie przygotowania do działania jednostek organizacyjnych obrony cywilnej wydał Zarządzenie nr 75/2013 z dnia 20 listopada 2013 r.⁷⁵ na podstawie, którego likwidacji uległy formacje OC:

- 1) dwa Samodzielne Plutony Ratownictwa Ogólnego,
- 2) dwie Samodzielne Drużyny Ratownictwa Ogólnego,
- 3) Drużyna Wykrywania Zagrożeń,
- 4) Drużyna Ratownictwa Komunalnego.

W zamian na podstawie powyższego zarządzenia Szef OCG utworzył Drużynę Wykrywania i Alarmowania w Gminie i Mieście Janikowo, a Zarządzeniem nr 74/2013 określił liczbę osób drużyny. Zespołowi kontrolnemu Szefa OCK przedstawiono Plan działania Drużyny Wykrywania i Alarmowania opracowany przez komendanta formacji i zatwierdzony przez Szefa OCG.

3.3. Wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań obrony cywilnej, w tym m.in. na wyposażenie formacji OC i prowadzenie szkoleń z zakresu obrony cywilnej na terenie województwa.

Województwo Kujawsko-Pomorskie na realizację zadań obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego powierzone środki finansowe, przydzielone w latach 2015 - 2017 (patrz rozdziały 75414 i 75421), rozdysponowało następująco:

	2015	2016	2017		
Kierowanie obroną cywilną	577,6	887,3	779,4	250000	92000
Formacja Obrony Cywilnej	11,8	25,9	32,7	20000	24000
Organizacja indywidualnej i zbiorowej ochrony ludności	76,7	89,4	89,9	0	0
Samobrona ludności	558,1	648,8	672,1	0	0
Szkolenia	62,3	86,5	76,1	92000	59000
inne	4824,6	40002,2	10022,2	870000	479000
	6476,1	41740,0	11872,4	1237000	654000

Dz. 750 Rozdz. 75023
Dz. 754 Rozdz. 75413
Dz. 754 Rozdz. 75414
Dz. 754 Rozdz. 75421
Dz. 754 Rozdz. 75495

⁷⁴ Dowód akta kontroli: str. 1455-1458, 1461-1462, Wykaz sprzętu Obrony Cywilnej, znajdującego się w jednostce: JANIKOWO 00075 w 2015, 2016 i 2017 r.

⁷⁵ Dowód akta kontroli: str. 1474, Zarządzenie Nr 75/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie tworzenia, restrukturyzacji i przygotowania do działania formacji obrony cywilnej.

Z powyższych środków w ww. latach na zakup sprzętu, umundurowania i szkolenia formacji obrony cywilnej przeznaczono:

l.p.	Zaopatrzenie organów i formacji obrony cywilnej:	Wydatki w latach 2014 - 2016 (w tys. zł)			Wydatki do 30.10.2017 r. (w tys. zł)
		2014	2015	2016	2017
Formacje obrony cywilnej					
1.	WOAL	0	307,50	311,75	1568
2.	WOADA	0	0	0	0
3.	WFRW	0	2975,98	0	0
	WFRM	-	-	30935,80	4342
		0	3283,48	31047,55	6510
Formacje obrony cywilnej					
	LFCC	22998	24000	24000	16500
		22998	24000	24000	16500

Na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji ewidencji magazynowej oraz zastępego stanu w wizytowanych magazynach powiatowych i gminnych sprzętu OC na terenie województwa, materiałów i informacji przedstawionych w piśmie Szefa Obrony Cywilnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do Szefa Obrony Cywilnej Kraju oraz informacji pisemnych uzyskanych od szefów obrony cywilnej powiatów i szefów obrony cywilnej gmin (akta kontroli), należy stwierdzić, że na chwilę obecną stan wyposażenia formacji OC województwa kujawsko-pomorskiego nie spełnia wymagań określonych w Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie normatywów, w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie...

Podsumowując można stwierdzić, że ilości sprzętu, wyposażenia i umundurowania jakie posiadają na swoim terenie powiaty i gminy województwa kujawsko-pomorskiego tylko w minimalnej części zabezpieczają potrzeby do realizacji postawionych przed OC zadań. Ponadto występuje dalsze, ciągłe starzenie posiadanego już sprzętu, wyposażenia i umundurowania dedykowanego dla formacji obrony cywilnej w powiatach i gminach.

W konsekwencji braku środków finansowych na funkcjonowanie OC w samorządach, stałego obniżania poziomu finansowania OC i braku szczegółowych przepisów prawnych w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej, proces dostosowywania struktur formacji OC i ich wyposażenia przebiega bardzo wolno i priorytetem w województwie kujawsko-pomorskim stało się obecnie osiągnięcie stanu wyposażenia do poziomu stałej gotowości (minimalnego wyposażenia formacji). Występuje potrzeba przeznaczenia znacznych środków finansowych na zakup i unowocześnienie bazy oprzyrządowania technicznego dla istniejących i powoływanych formacji OC. Należy szczególną uwagę zwrócić na zakup wyposażenia specjalistycznego i technicznego dla poszczególnych specjalistycznych

formacji OC (tj. sprzęt rozpoznania chemicznego, środki ochrony dróg oddechowych, itd.), zakupu umundurowania, zakupu sprzętu dla ochrony ludności, itd.

W województwie kujawsko-pomorskim na bieżąco dokonywano oceny przydatności eksploatacyjno-technicznej do dalszego użytkowania składników rzeczowych majątku obrony cywilnej, będącego na wyposażeniu magazynu wojewódzkiego sprzętu OC oraz magazynów jednostek samorządu terytorialnego na terenie województwa. Wycofywano sprzęt przestarzały lub zużyty, który utracił swoje parametry techniczno-użytkowe.

Stwierdzono, że w miarę sukcesywnie w ramach posiadanych środków finansowych dokonywane były zakupy sprzętu dla formacji OC i realizacji zadań obrony cywilnej, w szczególności dotyczy to modernizacji urządzeń radiowego systemu alarmowania ludności i systemu łączności. Wysiłki te są jednak nie adekwatne do wymogów i potrzeb do realizacji współczesnych zadań obrony cywilnej.

3.4. Stanu nadania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych, uwzględniających potrzeby OC.

W okresie podlegającym kontroli, współpraca pomiędzy Szefem Obrony Cywilnej Województwa a terenowymi organami administracji wojskowej, nie stwarzała trudności i opierała się na nadawaniu i weryfikacji przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych formacjom OC województwa kujawsko-pomorskiego. Powiaty i gminy pobierały z Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego PUW druki kart w ramach potrzeb i nadawania nowych przydziałów dla powoływanych formacji i to one też dokonywały wyreklamowania osób z właściwymi WKU.

W zakresie tworzenia i przygotowania do działania jednostek organizacyjnych obrony cywilnej przez Szefa OCW, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 września 2002 r. w sprawie odbywania służby w obronie cywilnej⁷⁶, czynności związane z wydawaniem blankietów kart przydziału do formacji obrony cywilnej zgodnie z zasadami rozliczeń druków ścisłego zarachowania zostały określone w zakresie czynności, uprawnień i odpowiedzialności, st. Inspektora wojewódzkiego Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej WBIZK K-P UW⁷⁷, które przyjął do wiadomości i stosowania w dniu 15 października 2013r. p. Piotr Rasmus. Zespołowi kontrolerów przedstawiona została książka ewidencji kart przydziału do formacji obrony cywilnej. Ewidencja prowadzona była na bieżąco.

3.5. Kryteriów tworzenia FOC.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Szef OCW narzucił poprzez regulacje prawne na terenie województwa ramowe struktury organizacyjne i zadaniowe powołanych

⁷⁶ Dz. U. Nr 169, poz. 1391,

⁷⁷ Dowód akta kontroli: str. 136-137, zakres czynności, uprawnień i odpowiedzialności, starszego inspektora wojewódzkiego Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej p. [REDACTED].

formacji wojewódzkich oraz określił zadania i sposób funkcjonowania w zakresie tworzenia formacji wykrywania i alarmowania.

Formacje obrony cywilnej tworzone były według przyjętego kryterium przeznaczenia, tj. wykonywania zadań OC przy uwzględnieniu istniejących zagrożeń.

3.6. Stopnia wykorzystania FOC i współpracy ich z innymi podmiotami/udział w akcjach prowadzonych przez inne jednostki.

W kontrolowanym okresie czasu FOC powołane Zarządzeniami Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nie brały udziału w akcjach ratowniczych.

W świetle powyższych ustaleń, działalność Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Szefa Obrony Cywilnej Województwa w zakresie zabezpieczenia materiałowo - sprzętowego wojewódzkich formacji obrony cywilnej, nadania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych, środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań obrony cywilnej zagadnienia te oceniono pozytywnie z uchybieniami.

4. System ostrzegania i alarmowania ludności, w zakresie:

4.1. Utrzymywania w stałej gotowości systemu alarmowania ludności oraz jego doskonalenia.

Szef Obrony Cywilnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach corocznych Wytycznych do działalności w dziedzinie obrony cywilnej Szefa Obrony Cywilnej Województwa w oparciu o art. 17 ust. 7 ustawy z dnia 21 listopada 1967 o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej..., w związku z § 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju ... oraz Wytycznych Szefa OCK do działalności w dziedzinie obrony cywilnej określał zadania m.in. do realizacji w zakresie wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania. W powyższych wytycznych określano cele mające za zadanie: utrzymywać w stałej gotowości system alarmowania ludności poprzez rozbudowę i modernizację, doskonalić SWO i SWA poprzez precyzyjne rozpoznanie, prognozowanie i ocenę zagrożeń z jednoczesnym wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi, wdrażać do bieżącej działalności aplikację SI PROMIEN, doskonalić system powszechnego ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach uderzeniami z powietrza, uczestniczenie w ćwiczeniach z wykorzystaniem w praktyce sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych, udział w comiesięcznych treningach SWO i SWA.

Tabela przedstawia dane za rok 2017 odnośnie ilości ludności cywilnej objętej powiadomianiem o wystąpieniu zagrożenia na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Lp.	Powiat	Procent ludności objętej alarmowaniem (syreny stacjonarne)	Ludność objęta ostrzeganiem		
			powiadomienie w sieci telefonii komórkowej (wyrażony w %)	telewizja (wyrażony w %)	radio (wyrażony w %)
1	2	3	4	5	6
1	m. Bydgoszcz	70	1,13	100	100
2	m. Grudziądz	100	0	100	100
3	m. Toruń	90	0,81	100	100
4	m. Włocławek	50	0	100	100
5	Aleksandrowski	92,8	28,59	100	100
6	Bromieński	51	21	100	100
7	Bydgoski	69,5	22,43	97,5	97,5
8	Chełmiński	76	20	100	100
9	Golubsko- dobrzyński	81,5	76	95	100
10	Grodziński	76,54	17	98	100
11	Inowrocławski	57	31	100	100
12	Jarotański	100	0,2	100	100
13	Mogileński	83	0	100	100
14	Nakielski	76,2	0,83	100	100
15	Radziejowski	83,14	0	95	95
16	Rycki	65,0	7,3	100	100
17	Sępoleński	88,35	0	95	80
18	Swkiński	71	23	87	88
19	Toruński	76		100	100
20	Tuchowski	86,35	11	85	80
21	Wąkarski	74,4	4,32	100	100
22	Włoszczowski	92	48,8	100	100
23	Ziemiński	85	40	100	100
OGÓLEM			17,77	98,89	97,72

Powyższą dane przedstawiono w oparciu o informacje i bazę danych w zakresie funkcjonowania systemu ostrzegania i alarmowania uzyskaną z WBizK K-P UW.

4.2. doskonalenia wojewódzkiego systemu wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu.

W okresie czasu objętym kontrolą, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Szef Obrony Cywilnej Województwa w ramach wykonywania zadań obrony cywilnej